

**Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів
Факультет управління
Кафедра журналістики**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

**на тему «Формування та впровадження етичних стандартів журналістської
комунікації із військовими»**

Виконала: студентка групи ЖР 22-1
спеціальності 061 «Журналістика»
Полосенко К.В.

Керівник:

д.філос. з журн., Бабенко В.С.

Дніпро 2026

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на тему:
«Формування та впровадження етичних стандартів журналістської
комунікації із військовими»

Виконавець: студентка групи ЖР 22-2 Полосенко К. В.

Керівник: д.філос. з журн., Бабенко В.С.

Кваліфікаційна робота: 53 с., 7 рис., 2 табл., 25 джерел.

Інформаційний продукт: цикл телевізійних сюжетів про військових у регіональному випуску новин

Мета кваліфікаційної роботи: створити циклу телевізійних сюжетів із формуванням і дотриманням етичних принципів спілкування з військовими.

Актуальність і новизна інформаційного продукту: зростання ролі військової журналістики під час повномасштабної війни та необхідністю етичного висвітлення травматичного досвіду героїв. Новизна творчого проєкту полягає у створенні авторських телевізійних матеріалів, побудованих на поєднанні документальної подачі інформації, емоційної складової та соціальної проблематики.

Зміст інформаційного продукту: цикл телевізійних сюжетів про військових у регіональному випуску новин: «Виставка сто героїв», «Підтримка від ветеранів США», «Весілля в реанімації», «Презентація книги в театрі Шевченка», «Вжив після тяжких поранень: у Дніпрі рятують захисника після удару дрона», «1 поранення за 8 років служби», «Сім'я героя», «Врятоване життя» та «Заради життя».

Інформаційний продукт опубліковано: 26.02.2026 «Виставка сто героїв» , 04.03.2026 «Підтримка від ветеранів США», 07.04.2026 «Весілля в реанімації», 05.03.2026 «Презентація книги в театрі Шевченка», 15.04.26 «Вжив після тяжких поранень: у Дніпрі рятують захисника після удару дрона», 11.03.26 «1 поранення за 8 років служби», 08.05.26 «Сім'я героя», 27.02.26 «Врятоване життя», 25.03.26 «Заради життя».

Ключові слова: журналістика, журналістика військової травми, телевізійний сюжет, репортаж, журналістський текст, військові, телевізійна журналістика, журналістська етика.

SUMMARY

qualification work on the topic:

“Formation and Implementation of Ethical Standards of Journalistic
Communication with Military Personnel”

Author: student of group JR 22-2 Polosenko K. V.

Supervisor: Doctor of Philosophy in Journalism, Babenko V. S.

Qualification thesis: 53 pages, 7 figures, 2 tables, 25 sources.

Information product: a series of television reports about military personnel in a regional news broadcast.

The purpose of the qualification thesis is to create a series of television reports based on the formation and observance of ethical principles of communication with military personnel.

The relevance and novelty of the information product are determined by the growing role of military trauma journalism during the full-scale war and the need for ethical coverage of the traumatic experiences of the characters. The novelty of the creative project lies in the creation of original television materials based on the combination of documentary presentation of information, emotional components, and social issues.

The content of the information product includes a series of television reports about military personnel in a regional news broadcast: “The Exhibition of One Hundred Heroes”, “Support from US Veterans”, “Wedding in the Intensive Care Unit”, “Book Presentation at the Shevchenko Theater”, “Survived Severe Injuries: In Dnipro Doctors Save a Defender after a Drone Strike”, “One Injury in 8 Years of Service”, “Hero’s Family”, “Saved Life”, and “For the Sake of Life”.

The information product was published on: 26.02.2026 — “The Exhibition of One Hundred Heroes”, 04.03.2026 — “Support from US Veterans”, 07.04.2026 — “Wedding in the Intensive Care Unit”, 05.03.2026 — “Book Presentation at the Shevchenko Theater”, 15.04.2026 — “Survived Severe Injuries: In Dnipro Doctors Save a Defender after a Drone Strike”, 11.03.2026 — “One Injury in 8 Years of Service”, 08.05.2026 — “Hero’s Family”, 27.02.2026 — “Saved Life”, 25.03.2026 — “For the Sake of Life”.

Keywords: journalism, military trauma journalism, television report, reportage, journalistic text, military personnel, television journalism, journalistic ethics.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ЦИКЛУ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ СЮЖЕТІВ ПРО ВІЙСЬКОВИХ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИПУСКУ НОВИН	8
РОЗДІЛ 2. ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ, КОМУНІКАТИВНІ КАНАЛИ ТА РЕСУРСНІ ВИТРАТИ ФОРМУВАННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЕТИЧНИХ СТАНДАРТІВ ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ КОМУНІКАЦІЇ З ВІЙСЬКОВИМИ	15
РОЗДІЛ 3. ЦИКЛ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ СЮЖЕТІВ ПРО ВІЙСЬКОВИХ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИПУСКУ НОВИН: СТВОРЕННЯ ТА ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ: ЦИКЛ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ СЮЖЕТІВ ПРО ВІЙСЬКОВИХ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИПУСКУ НОВИН	22
ВИСНОВКИ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50
	48

ВСТУП

Після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну роль журналістики значно зросла. Засоби масової інформації стали не лише джерелом новин, а й важливим інструментом документування воєнних подій, збереження пам'яті та висвітлення людських історій війни. Особливо важливими у цей період стали телевізійні сюжети, оскільки саме телевізійний формат дозволяє поєднувати інформацію, емоції та візуальний матеріал. Суспільство постійно потребує достовірної інформації про життя військових, роботу медиків, реабілітацію ветеранів та наслідки бойових дій.

Актуальність кваліфікаційної роботи пов'язана з необхідністю етичного висвітлення травматичного досвіду людей, які постраждали внаслідок війни. Робота журналіста у таких умовах потребує не лише професійних навичок, а й розуміння психологічного стану героїв сюжетів. Під час створення телевізійних матеріалів важливо дотримуватися балансу між емоційністю та достовірністю інформації, не порушувати особисті межі героїв та уникати надмірної драматизації.

Теоретичною основою роботи стали праці українських та зарубіжних дослідників у сфері психології війни, військової журналістики, кризової комунікації та журналістської етики. Зокрема, у роботі використано дослідження О. Тімченка, D. Grossman, J. Herman, J. Shay, а також матеріали Центру Разумкова, Соціологічної групи «Рейтинг», Інституту масової інформації та інших джерел. Практичну основу кваліфікаційної роботи становить власний досвід створення телевізійних сюжетів військової тематики для регіонального телеканалу D1.

Метою кваліфікаційної роботи є створення циклу телевізійних сюжетів із формуванням і дотриманням етичних принципів спілкування з військовими.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- розглянути теоретичні та прикладні рекомендації для професійної роботи журналіста, що передбачає спілкування із військовими, які отримали травматичний досвід;
- дослідити специфіку створення телевізійних сюжетів військової тематики та їхню структуру;
- визначити цільову аудиторію проєкту та канал для поширення і популяризації інформаційного продукту;
- охарактеризувати процес підготовки, зйомки та монтажу телевізійних матеріалів;
- створити цикл авторських телевізійних сюжетів для регіонального телеканалу D1.

Інформаційним продуктом кваліфікаційної роботи є цикл телевізійних сюжетів військової тематики, створених для новин регіонального телеканалу D1. До циклу увійшли сюжети про поранених військових, роботу медиків,

реабілітацію ветеранів, збереження пам'яті про війну та соціальні наслідки бойових дій.

Новизна творчого проєкту полягає у створенні телевізійних сюжетів, побудованих на поєднанні документальної подачі інформації, соціальної проблематики та персоналізованих історій героїв. Особливістю проєкту є акцент на етичному висвітленні травматичного досвіду військових та використання емоційно стриманої форми подачі матеріалу. Окрема увага приділялася адаптації телевізійних сюжетів для цифрових платформ та соціальних мереж.

Практичне значення роботи полягає у створенні циклу телевізійних сюжетів, які були реалізовані в ефірі регіонального телеканалу D1 та опубліковані на цифрових платформах телеканалу і в соціальних мережах. Матеріали можуть бути використані як приклад створення телевізійних сюжетів військової тематики для регіональних медіа. Окремі результати роботи та основні положення дослідження висвітлювалися під час підготовки творчого проєкту та можуть бути використані у подальших журналістських і наукових дослідженнях, пов'язаних із військовою журналістикою та телевізійним репортажем.

Тема кваліфікаційної роботи пройшла апробацію на науковій конференції Університету митної справи та фінансів. Тези доповіді «Етичні виклики інтерв'ювання військових, які пережили бойовий досвід» опубліковано в електронному збірнику «Економіко-правові, управлінсько-технологічні та соціально-психологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2025».

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ЦИКЛУ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ СЮЖЕТІВ ПРО ВІЙСЬКОВИХ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИПУСКУ НОВИН

Огляд наукових розробок за темою кваліфікаційної роботи. Під час підготовки до перших інтерв'ю важливим теоретичним підґрунтям стали публікації дослідників, які вивчають психологію війни. На думку О. Тімченка, постійна душевна напруга, страх та перебування під обстрілами трансформують особистість людини [5]. Журналісту важливо усвідомлювати, що від людини з бойовим досвідом не завжди варто очікувати звичних побутових реакцій. Без розуміння цього психологічного стану інтерв'юер ризикує спровокувати агресію або змусити ветерана закритися. Помилки в процесі комунікації можуть призвести до ретравматизації співрозмовника.

Орієнтуючись на теорію О. Тімченка, варто зазначити, що на передовій діє чітке розділення оточення на своїх і чужих. Проте мирні реалії висувають інші вимоги: повсякденне життя змушує ветеранів постійно шукати компроміси та взаєморозуміння. Бійці часто сумують за простими фронтовими взаєминами, що згодом може викликати психологічний дискомфорт. У результаті побутові конфлікти або образи в цивільних умовах здатні провокувати спалахи гніву або замикання в собі. За таких обставин ефективна комунікація ускладнюється.

Як зазначає Д. Гроссман, в основі бойового досвіду лежить психологічний злам, спричинений моментом подолання людиною природного внутрішнього опору вбивству [6]. Такий підхід пояснює причини емоційної відстороненості ветерана під час інтерв'ю як природний захисний механізм. Наприклад, навіть через певний час після перебування в зоні бойових дій людина може гостро реагувати на різкі міські звуки. В основі цього явища лежить загострення інстинктів самозбереження. Через це військовослужбовець нерідко не може емоційно адаптуватися до спілкування з родиною, що посилює відчуття ізольованості від соціуму та актуалізує спогади про травматичні події. Ці знання дають підстави інтерпретувати емоційну відстороненість ветерана як захисний механізм, а не як ворожість особисто до комуніканта в процесі створення інформаційного продукту. Це розуміння допомагає коректно зчитувати невербальні повідомлення та делікатно підбирати формулювання запитань.

Процес трансформації цивільної людини у воїна простежується і в сучасній українській літературі. Вона виступає джерелом живих свідчень, які дозволяють журналістам зрозуміти глибину психологічних змін ветерана. Досвід А. Чапая у книзі-есе «Не народжені для війни» є важливим для розуміння того, як цивільна людина адаптується до фронтових реалій [11]. П. Белянський у збірці «Битись не можна відступити» демонструє різноплановість характерів та важливість збереження людяності [12]. Ю. Гудименко у картинах «Історії та війни» показує, як творчість стає інструментом збереження ідентичності в умовах невизначеності [23]. Усі ці художньо-документальні матеріали підтверджують, що війна суттєво змінює структуру особистості.

Сучасний етап розвитку України доцільно розглядати як процес, що відбувався під впливом масштабної психологічної травми суспільства. Формування цього стану відбувалося впродовж століть. Спадком важкого минулого, на нашу думку, стали Голодомор, світові війни, заслання, Голокост та аварія на Чорнобильській АЕС. Нинішнє знищення українських міст, зокрема трагедії Бучі, Маріуполя та Бахмута, виступає важливим фактором пошуку нових етичних протоколів комунікації як із цивільними переселенцями так і військовими, які були свідками цих трагедій.

Теоретичну базу дослідження було доповнено практичними рекомендаціями фахівців. Зокрема, тези Р. Пекарюк щодо специфіки безбар'єрної комунікації та поради військового психолога А. Козінчука дозволили сформулювати етичний підхід до проведення інтерв'ю [9], [1]. Згідно з дослідженнями О. Мороз про інформаційні віруси, у роботі важливо уникати маніпулятивних наративів [2].

Пріоритетом під час комунікації має залишатися повага до особистості та приватних кордонів співрозмовника. Зокрема, недопустимими є нав'язливі дотики, надмірно пафосні подяки або питання про кількість убитих ворогів чи фізіологічні деталі поранень. Роздратування чи мовчазність бійця під час інтерв'ю варто сприймати як можливий наслідок втоми або постійної пильності. Під час спілкування з пораненими або людьми з протезами важливо підтримувати зоровий контакт із співрозмовником, не акцентуючи увагу на травмах. Спілкування з колишніми військовополоненими вимагає максимальної делікатності, щоб уникнути повторної травматизації.

Під час проведення інтерв'ю з військовослужбовцями та ветеранами існує низка етичних обмежень, які належать до категорії табуованих. Зокрема, варто уникати обговорення тем, що можуть спричинити додаткову травматизацію: досвіду перебування в полоні, приватних сімейних стосунків, пов'язаних із мобілізацією, або інформації, що становить державну таємницю. Такі бесіди вимагають високого рівня психологічної витримки від журналіста. Процес розшифрування запису та осмислення почутого також може спричинити вторинну травматизацію. Тому залучення рекомендацій професійних психологів є важливою складовою процесу інтерв'ювання, що допомагає створити безпечні умови для обох сторін. Під час створення телевізійних сюжетів про військових журналіст стикається з низкою професійних та етичних викликів, які потребують особливої уваги до психологічного стану героїв, коректності формулювань і способів подачі інформації. Найпоширеніші етичні ризики журналістської комунікації з військовими та ветеранами узагальнено на рисунку 1.1.

Дослідницька робота у цій сфері виконує важливу соціальну функцію: сприяє фіксації історичної правди, подоланню суспільної байдужості та формуванню поваги до захисників України. Якість такої комунікації залежить від ширості, здатності побудувати взаємну довіру та вміння відчувати емоційний стан співрозмовника. У цьому процесі журналіст виступає посередником, головним завданням якого є збереження достовірності спогадів та забезпечення етичного супроводу під час фіксації свідчень про російсько-українську війну.

Таблиця 1.1.

*Основні етичні принципи журналістської комунікації з військовими
(джерело: розроблено автором)*

Обґрунтування актуальності інформаційного продукту. Сьогодні перед українськими медіа постає принципове питання: як висвітлювати війну, не перетворюючи людський біль на засіб привернення уваги аудиторії. Будь-яке інтерв'ю з військовослужбовцем передбачає високий рівень відповідальності, адже журналісти працюють із людьми, які пережили складний травматичний досвід. Некомпетентність у процесі комунікації може призвести до психологічної шкоди герою матеріалу та втрати довіри аудиторії. Саме тому українським медіа необхідні нові підходи, засновані на принципах безбар'єрності та захисту від ретравматизації.

Актуальність проблеми підтверджується також нормативно-правовими документами. Зокрема, стаття 28 Конституції України гарантує кожному право на повагу до його гідності, а стаття 32 захищає від втручання в особисте та сімейне життя. Важливим нормативним підґрунтям виступає Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», який визначає необхідність забезпечення соціальної підтримки та поваги до військовослужбовців. Окреме значення мають рекомендації МОЗ України щодо коректної комунікації з військовослужбовцями та ветеранами.

За роки війни журналістська спільнота пройшла значну професійну еволюцію. Починаючи з 2014 року українські медійники, попри обмежений попередній досвід взаємодії з ветеранами та жертвами війни, продемонстрували високий рівень соціальної відповідальності. Головним завданням журналістів тоді стало консолідація суспільства та нейтралізація в мас-медійному просторі

факторів, що можуть викликати або посилити панічні настрої. За таких умов героїзація подій частково відповідала суспільному запиту на психологічну підтримку та зміцнення стійкості нації.

Спілкування між медійниками та військовослужбовцями еволюціонувало через поступове усвідомлення меж дозволеного, які формувалися безпосередньо в зоні бойових дій. Журналісти оперативно рефлексували щодо наслідків власних матеріалів, що призвело до формування етичних фільтрів ще до появи офіційних рекомендацій. Надалі відбувся перехід до парадигми, у центрі якої перебуває людина, її гідність та ментальне здоров'я. Цей процес став закономірним результатом професійної саморефлексії та співпраці журналістів із фахівцями у сфері психологічного здоров'я.

Таким чином, сучасний етичний протокол є логічним продовженням професійної еволюції української журналістики, яка розпочалася у 2014 році. Переосмислення професійної етики є необхідною умовою для формування безпечного медійного середовища. Орієнтація на відповідальність та емпатію перетворює медіа на важливий механізм суспільної підтримки, що особливо важливо для інтеграції ветеранів у цивільне життя.

Робота з ветеранами вимагає від журналіста високого рівня емпатії та розуміння психології травми. В умовах війни медійник фактично бере на себе функцію етичного супроводу свідчень про російську агресію проти України. Специфіка таких інтерв'ю полягає у необхідності дотримання балансу між суспільною потребою в інформації та правом людини на приватність і безпеку. Водночас актуальність цього дослідження підкріплюється потребою у формуванні культури поваги до захисників. Журналісти у цій системі виступають фахівцями, які формують суспільну думку, здатну сприяти або, навпаки, ускладнювати інтеграцію ветеранів у соціум.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю переходу від інтуїтивно сформованого досвіду медіапрактик до системної інституціоналізації етичних стандартів у роботі з ветеранами та постраждалими від війни. Попри значні здобутки журналістської спільноти в адаптації до критичних умов, цей досвід залишається фрагментарним і часто залежить від рівня індивідуальної емпатії медійника, а не від чітко визначених професійних протоколів. Робота систематизує ці напрацювання, перетворюючи емпіричні знання на методологічну базу, важливу для запобігання ретравматизації в процесі інтерв'ювання.

Опис загальної концепції інформаційного продукту. Результатом моєї кваліфікаційної роботи став цикл із десяти телевізійних сюжетів, присвячених захисникам України. Кожен матеріал, тривалість якого варіюється від трьох до п'яти хвилин, дозволяє глибоко висвітлити досвід героя, уникаючи при цьому надмірного емоційного перевантаження глядача. Ідея проекту полягає у зміні фокусу з безпосередніх наслідків війни на розкриття особистості захисника. Журналіст виступає як посередник, який забезпечує коректний супровід свідчень. Технічно продукт реалізований у форматі класичної серії новинних сюжетів, композиційними елементами яких виступають синхрони, закадровий

текст. Іноді з використанням візуальних матеріалів з особистих архівів військових, які ілюструють життя героїв до та під час служби.

Практична мета проєкту полягає у впровадженні високих етичних стандартів комунікації в реальних медійних умовах. Тому методологія роботи базується на принципах безпечної взаємодії з людьми, які мають бойовий досвід. Тому будь-яка комунікація з військовими відбувається тільки після згоди ветерана на розмову і зйомці, а також обговорюється питання безпеки героя, як наприклад приховувати обличчя військовослужбовця перед публікацією чи ні. Після початку інтерв'ю, я формулюю запитання таким чином, щоб надати респонденту можливість самостійного вибору тем для обговорення, уникаючи питань, що можуть ретравматизувати. Зокрема щодо подробиць бою чи перебування в полоні. Моя роль як фахівця полягає в тому, щоб сприяти вільному висловленню ветерана, тому в разі появи ознак втоми чи хвилювання я ініціюю зупинку запису, суворо дотримуючись дистанції та поваги до права героя на мовчання. Уточнюю незрозумілі моменти для подальшого правдивого написання тексту.

Структура сюжету спрямована на демонстрацію живої людини з її власними мріями, цінностями та планами на майбутнє. Якщо мова йде про зйомку ветеранів в основній госпітальній базі області, які я робила то для забезпечення стандартів об'єктивності та точності новинного матеріалу першим етапом роботи є отримання розгорнутого коментаря від медичного персоналу щодо стану здоров'я військового та обставин, за яких він потрапив до лікувального закладу. Тільки після цього розпочинається робота безпосередньо з героєм сюжету.

Обґрунтування новизни інформаційного продукту. У роботі сучасних українських редакцій мас-медіа тема військових, ветеранів і наслідків війни є дуже важливою. Після початку великого вторгнення українські випуски новин активно роблять репортажі про досвід захисників, лікування поранених військових та їх адаптацію до мирного життя. Проте більшість такого контенту зосереджується на емоційних аспектах війни, підкреслюючи героїзм служби або розповідаючи про бойові дії. Тому питання етичного спілкування журналістів з військовими та ветеранами стає особливо важливим під час великої війни.

Актуальність цієї теми видно не лише з того, що суспільство про це запитує, але й з офіційних документів України, які підкреслюють важливість поваги до військових і ветеранів, а також необхідність правильно спілкуватися з людьми, які мають бойовий досвід. Наприклад, стаття 28 Конституції України гарантує кожному право на повагу до його гідності, а стаття 32 захищає особу від втручання в особисте та сімейне життя. Ці положення дуже важливі для журналістської роботи, адже будь-яке інтерв'ю з ветераном або військовослужбовцем стосується особистого та часто травматичного досвіду.

Важливим законодавчим підґрунтям є Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», який визначає необхідність забезпечення соціального захисту, поваги до честі та гідності військовослужбовців, а також підтримки їхньої адаптації після повернення до

цивільного життя. Крім того, Міністерство охорони здоров'я України у матеріалі «Значення коректної комунікації з військовослужбовцями та ветеранами» підкреслює, що люди з бойовим досвідом можуть відчувати підвищений рівень тривожності, емоційної напруги та психологічні наслідки війни, такі як ПТСР. У рекомендаціях МОЗ окремо зазначається важливість уникнення некоректних або травматичних запитань, дотримання особистих кордонів ветерана та побудови комунікації на основі поваги та емпатії.

Новизна цього інформаційного продукту полягає в поєднанні телевізійного формату з принципами травма-орієнтованої журналістики. Тут увага зосереджена не лише на бойовому досвіді героя, але й на його психологічному стані, особистій мотивації, процесі адаптації до умов війни та поверненні до звичайного життя. Головною метою проєкту є створення безпечного комунікаційного простору, де військовослужбовець або ветеран може виступати як особистість з власним життєвим досвідом, емоціями та планами на майбутнє.

Прикладом реалізації такого підходу є сюжет Суспільного Запоріжжя про медицину 54-ї окремої механізованої бригади Тетяну з позивним «Танчик». У матеріалі розповідається історія військової медицини, яка пішла до війська за чоловіком і залишила сина під доглядом бабусі. На відміну від звичайних воєнних сюжетів, акцент роблять на небезпеці служби або наслідках бойових дій, тут більше уваги приділяється внутрішній мотивації героїні та її життю до війни. Зокрема, у сюжеті згадується, що до початку повномасштабного вторгнення Тетяна працювала в реанімаційному відділенні дитячої лікарні в Запоріжжі.

У сюжеті героїня згадує першого загиблого військового, якого вони намагалися врятувати після ворожого обстрілу. Але матеріал не зосереджений на шокуючих моментах чи надмірній драмі. Основна увага приділяється психологічному сприйняттю ситуації та труднощам адаптації до реалій фронту, навіть для людини з медичним досвідом. Наприкінці сюжету акцент зміщується на плани подружжя після перемоги — побудувати власний дім та подорожувати світом. Такий підхід дозволяє показати героя як людину з власними мріями та майбутнім.

Іншим прикладом етичного підходу до створення матеріалу є сюжет «Голосу Америки Українською» про британського волонтера та бойового медика Пітера Фуше. У цьому сюжеті акцент робиться не тільки на його роботі в зоні бойових дій, але й на його особистій мотивації допомагати Україні. Він пояснює, чому вирішив приїхати на Донбас, адже як батько та колишній поліцейський не міг залишатися байдужим до російських злочинів проти мирних людей. Хоча в матеріалі згадуються трагічні події у Бахмуті та Костянтинівці під час російських ракетних атак, сюжет не зосереджується на жахливих описах поранень чи смертей для емоційного впливу. Натомість важливими є побутові та людські моменти. Наприклад, Пітер жартує з пораненими під час евакуації та намагається підтримати їх морально. Такий підхід демонструє не лише фізичну, а й емоційну підтримку, яка є важливою частиною роботи бойового медика.

У проєкті особлива увага приділена поверненню ветеранів до звичайного життя. Яскравим прикладом цього є сюжет Суспільного Чернігів про ветерана Валентина Соляника. У матеріалі розповідається історія чоловіка, який після трьох років служби повернувся до свого рідного села в Чернігівській області та намагався адаптуватися до мирного життя. У сюжеті показується не тільки його бойовий досвід і важке поранення під Бахмутом, а й шлях повернення до цивільної роботи після демобілізації. Цей матеріал підкреслює важливість соціальної адаптації ветеранів та підтримки з боку суспільства. У сюжеті показано, як роботодавець виконав свою обіцянку і підготував для Валентина новий сучасний трактор, щоб полегшити його повернення до роботи після травми. Також важливо, що герой говорить про значення підтримки колективу, яка допомагає йому швидше повернутися до звичного способу життя. Таким чином, матеріал зосереджений не лише на наслідках війни, але й на труднощах реінтеграції ветеранів у цивільне життя.

У порівнянні з іншими телевізійними сюжетами представлений нами творчий проєкт акцентує увагу темах психологічної та фізичної реабілітації після отриманих поранень. Наприклад, один з сюжетів показує міжнародну співпрацю ветеранів. У ньому йдеться про те, як американські військові, які самі пережили втрату кінцівок після війни в Афганістані, допомагають українським пацієнтам психологічно прийняти своє становище і мотивують їх до відновлення. Інші сюжети розповідають про особисті історії героїв, які ближчі до сюжету про Тетяну. Тобто, у ході сюжету відкривається особистий шлях людини, яка дає інтерв'ю. Проте в моїх роботах більше уваги приділено реабілітації військових після травматичних ситуацій, які впливають на їх фізичний та психологічний стан.

Новизна цього інформаційного продукту полягає в свідомому відмові від агресивного підходу до інтерв'ю. Під час створення сюжетів не ставилися запитання, які могли б знову травмувати героїв, зокрема про фізичні деталі поранень, кількість загиблих або надмірну деталізацію бойових дій. У роботі використовувався принцип добровільності спілкування: герої могли самостійно визначати, про які теми готові говорити перед камерою. Під час розробки інформаційного продукту були враховані поради Міністерства охорони здоров'я України щодо правильного спілкування з військовими та ветеранами, а також рекомендації військового психолога А. Козінчука про особливості роботи з людьми, які мають бойовий досвід [9]. Тому журналіст у рамках проєкту виконує роль комунікатора, який створює психологічно безпечне середовище для збору свідчень про війну.

РОЗДІЛ 2. ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ, КОМУНІКАТИВНІ КАНАЛИ ТА РЕСУРСНІ ВИТРАТИ ФОРМУВАННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЕТИЧНИХ СТАНДАРТІВ ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ КОМУНІКАЦІЇ З ВІЙСЬКОВИМИ

Цільова аудиторія інформаційного продукту. Цільова аудиторія інформаційного продукту в першу чергу складається з українців віком від 18 до 60 років, які активно слідкують за новинами на телебаченні та в Інтернеті про війну між Росією та Україною. Основна частина цієї аудиторії — це люди, які цікавляться темами війни, реабілітації ветеранів, діяльності Збройних сил України і проблемами адаптації військових до мирного життя. Окрему групу складають журналісти, студенти журналістики, медійники, волонтери, психологи, працівники реабілітаційних центрів та родичі військових, які стикаються з питаннями етичного спілкування з людьми, що мають досвід бойових дій. Інформаційний продукт також націлений на ветеранів і військовослужбовців, оскільки цикл сюжетів був створений з урахуванням принципів безпечного та безбар'єрного спілкування.

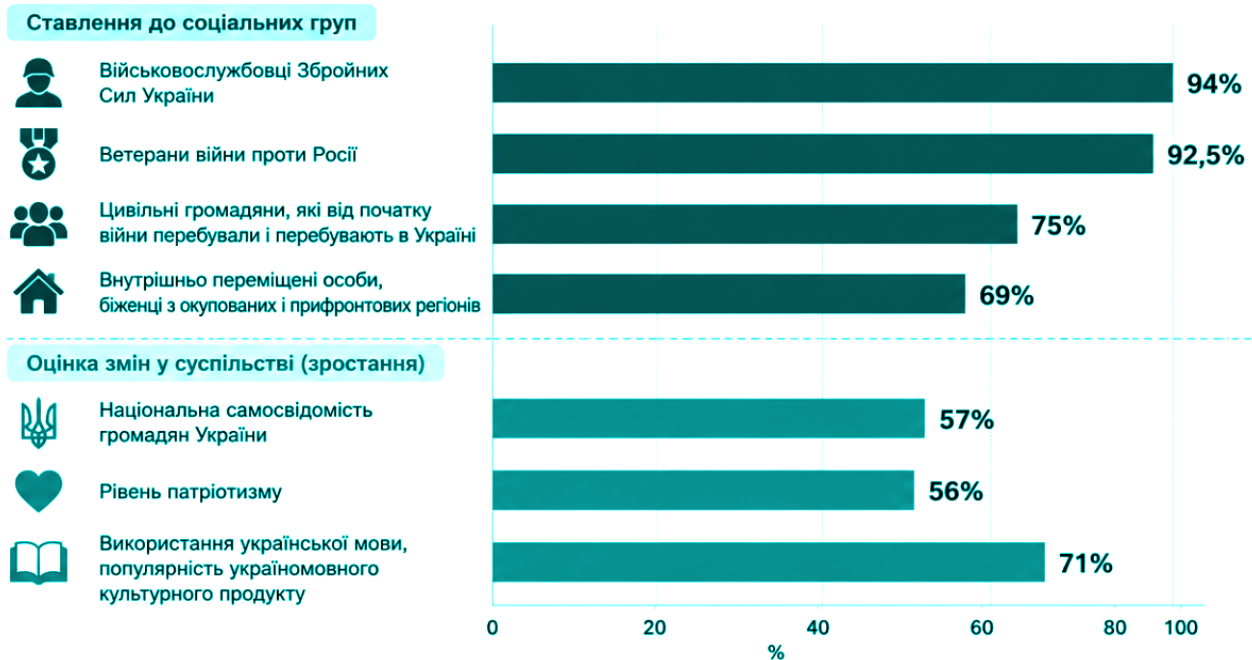
Для аналізу цільової аудиторії були використані дані соціологічного опитування, яке провела соціологічна служба Центр Разумкова у листопаді 2025 року в рамках проєкту «Україна: суспільно-політичні виклики переходу від війни до миру та повоєнного відновлення». Опитування проходило методом особистого спілкування у 23 областях України та в Києві. У ньому взяли участь 2008 осіб віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки становить не більше 2,3%. Застосовувалася стратифікована багатоступенева вибірка з використанням випадкового та квотного відбору респондентів. Ці методи дозволили якнайточніше відобразити громадську думку щодо військових, ветеранів і суспільних змін під час повномасштабної війни.

Одним із ключових моментів дослідження є вивчення змін у суспільстві, які сталися в Україні через повномасштабну війну. Соціологічне опитування показує, як змінилися цінності людей, їхнє ставлення до політичних процесів, як зміцнилася національна ідентичність і як переосмислилися суспільні пріоритети. Щоб краще показати основні тенденції, результати опитування представлені у вигляді діаграми на рисунку 2.1.

Результати дослідження показують, що суспільство дуже зацікавлено темою військових та ветеранів. Зокрема, 94% респондентів мають позитивне ставлення до військовослужбовців Збройних Сил України, а 92,5% — до ветеранів війни з Росією. Також 75% позитивно ставляться до цивільних громадян, які залишилися в Україні під час війни, а 69% — до внутрішньо переміщених осіб. Це вказує на великий попит на медійний контент, що розповідає історії захисників України, їхню реабілітацію та адаптацію до життя в мирний час. Крім того, результати опитування свідчать про зростання національної свідомості українців (57%), рівня патріотизму (56%) та популярності україномовного культурного продукту (71%). Тому телевізійні сюжети про військових, які створені українською мовою та базуються на принципах поваги і емпатії, відповідають сучасним потребам суспільства.

Таблиця 2.1.

Ставлення до соціальних груп та оцінка змін у суспільстві за листопад 2025 (джерело: центр Разумкова)

Під час вивчення цільової аудиторії також розглядали, як люди ставляться до етичних аспектів спілкування. Велика частина опитаних негативно оцінює обмеження прав громадян, відсутність політичної конкуренції та надмірну концентрацію влади. Це показує, що суспільство стало більш чутливим до теми прав людини, свободи слова та відповідального висвітлення в медіа. Тому аудиторія чекає від журналістів не тільки швидкої інформації, а й дотримання професійної етики, коректного формулювання запитів та поваги до психологічного стану героїв матеріалів.

Соціологічний аналіз показує, що суспільство позитивно реагує на контент, який демонструє військових і ветеранів як людей з їхніми власними життєвими історіями, труднощами та планами на майбутнє. Тому концепція інформаційного продукту базується на принципах травма-орієнтованої журналістики, безпечного спілкування та добровільної участі героя у створенні сюжету. У рамках проекту журналіст уникає надмірної драматизації, шокуючих деталей і агресивного стилю інтерв'ю. Натомість основна увага приділяється психологічному стану ветерана, його процесу реабілітації та поверненню до цивільного життя.

Важливою рисою цільової аудиторії є великий рівень довіри до особистого досвіду героїв історій. Сьогодні глядачі краще сприймають інформацію, коли вона подається через реальні історії людей, а не тільки через офіційні коментарі чи статистику. Тому в інформаційному продукті багато уваги приділяється інтерв'ю з ветеранами, їхнім особистим досвідом, історіям адаптації та повернення до звичайного життя. Такий підхід допомагає створити емоційний

зв'язок між героєм і аудиторією, підвищує довіру до матеріалу та робить складні соціальні теми більш зрозумілими для глядачів.

Сучасна аудиторія хоче від журналістських матеріалів не тільки інформацію, а й соціальну користь. Тому інформаційний продукт виконує ще й освітню роль. Сюжети допомагають пояснити питання психологічної реабілітації ветеранів, особливості спілкування з тими, хто пережив бойові дії, а також акцентують увагу на важливості підтримки військових після їх повернення з фронту. Такий підхід допомагає формувати більш усвідомлене і відповідальне ставлення суспільства до ветеранів війни.

У межах проєкту особливу увагу приділено темі безбар'єрної комунікації. При створенні сюжетів враховувалися особливості сприйняття інформації людьми з психологічними травмами або з підвищеною емоційною чутливістю. Журналіст намагається уникати різких висловлювань, надмірного тиску на героя та повторного травмування під час інтерв'ю. Це допомагає створити більш безпечний інформаційний простір як для ветеранів, так і для глядачів, які переглядають матеріали.

Також важливим є те, як змінився спосіб споживання медіаконтенту під час війни. Багато українців регулярно дивляться новини через свої смартфони та соціальні мережі, тому інформаційний продукт адаптується до різних форматів. Крім телевізійних сюжетів, використовуються короткі відео, цитати, анонси та адаптований контент для цифрових платформ. Це робить інформацію більш доступною для молодих людей і підвищує їхню зацікавленість.

Інтерес суспільства до теми ветеранів пояснюється тим, що війна торкнулася практично кожної родини в Україні. Багато людей мають родичів, друзів або знайомих, які служать у Збройних Силах України або брали участь у бойових діях. Тому аудиторія сприймає такий контент не як щось абстрактне, а як частину свого власного життя. З цієї причини важливою рисою інформаційного продукту стала емоційна правдивість, уважність до деталей та уникнення стандартного підходу до висвітлення теми війни.

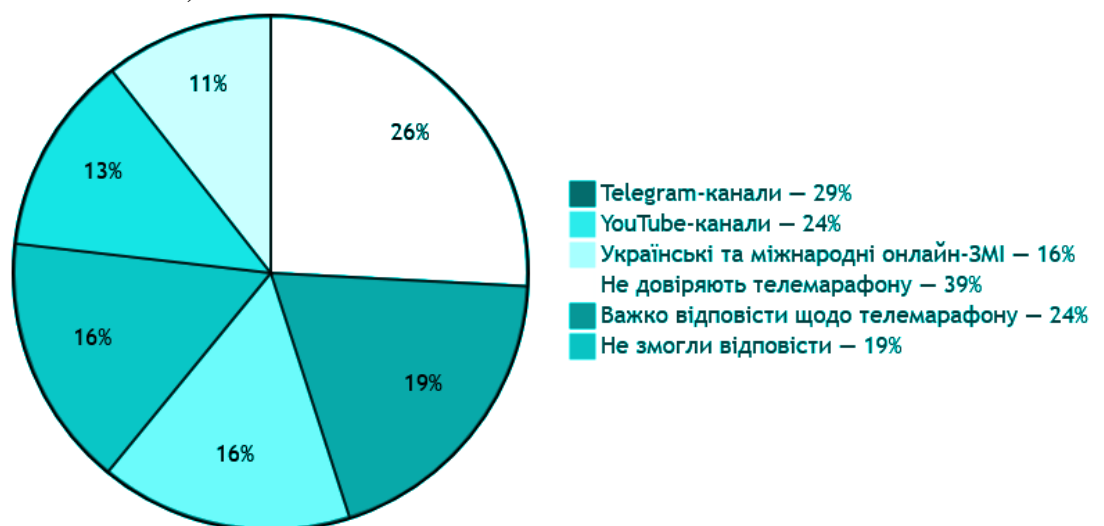
Канали поширення інформаційного продукту. Для розповсюдження інформаційного продукту були вибрані телевізійне мовлення та соціальні мережі телеканалу D1. Ці канали визначені нами як пріоритетні через особливості нашої цільової аудиторії і тематику проєкту. Поєднання традиційних медіа та цифрових платформ дозволяє досягти великої аудиторії, підвищити зацікавленість глядачів і створити можливості для взаємодії з ними.

Головним способом поширення інформаційного продукту є телебачення, зокрема регіональний телеканал D1. Телевізійний формат залишається одним із найвпливовіших джерел інформації для українського суспільства, особливо під час війни, коли глядачі потребують швидкого, достовірного та зрозумілого контенту. Телебачення користується високою довірою серед старших людей, які складають значну частину цільової аудиторії проєкту. Саме телевізійний формат дозволяє поєднувати відео, інтерв'ю, емоційний підхід та журналістські коментарі, що є особливо важливим для висвітлення тем, пов'язаних із ветеранами, військовими та психологічними наслідками війни.

Згідно з опитуванням головним джерелом інформації для українців є Telegram: постійно або часто його читають 52% опитаних. На другому місці за популярністю YouTube (32%), на третьому — Facebook (28%). Телемарафон «Єдині новини» та чати у Viber регулярно переглядають 25% респондентів. Водночас, друковані медіа залишаються малопопулярними: 84% українців ніколи не користуються газетами чи журналами для отримання новин. Також більшість опитаних рідко отримує інформацію з радіо (75%), регіональних медіа (69%), регіональних онлайн-медіа (67%) та міжнародних онлайн-медіа (66%). Що стосується довіри до медіа, українці загалом оцінюють її низько. Найбільше довіри викликають Telegram-канали (29%) та YouTube-канали (24%). За словами соціологів, до міжнародних і українських онлайн-медіа довіряють або скоріше довіряють лише 16%. Найменше довіри українці висловлюють єдиному телемарафону: 39% не довіряють або скоріше не довіряють, 24% вагаються, 19% не змогли відповісти.

Рисунок 2.2.

*Рівень довіри суспільства до медіа
(джерело: Рейтинг)*

Крім того, телебачення впливає на глядачів на високому емоційному рівні завдяки використанню зображень і звуків. Це допомагає краще розкрити історії персонажів, показати їхні емоції, процес відновлення та адаптацію до звичайного життя. Тому при створенні інформаційного продукту особливу увагу звертали на якість відеозйомки, роботу з коментарями, атмосферний монтаж і етичну подачу матеріалів.

Водночас, соціальні мережі телеканалу D1, такі як Instagram, Facebook, YouTube та Telegram, стали важливим способом поширення інформації. Використання цифрових платформ допомагає досягти молодшої аудиторії, яка зазвичай отримує новини через інтернет та мобільні пристрої. Соціальні мережі дозволяють швидко поширювати контент, переглядати сюжети знову, а також адаптувати матеріали під короткі відео та сприйняття інформації у форматі кліпів.

Особливості соціальних мереж сильно вплинули на те, як виглядає інформаційний продукт. Під час створення сюжетів враховувалися вимоги до швидкого монтажу, коротких емоційних відео, наявності субтитрів і адаптації відео для вертикального формату, щоб його зручно було дивитися на мобільних пристроях. Окрім повних телевізійних сюжетів, у соціальних мережах планується публікація анонсів, коротких уривків інтерв'ю, цитат героїв, фотографій зі зйомок та інформаційних дописів. Це допомагає підтримувати постійний зв'язок з аудиторією та збільшувати охоплення проєкту.

Вибір цих каналів зв'язку прямо пов'язаний з особливостями людей, до яких ми звертаємось. Люди старшого віку частіше отримують інформацію через телевізор, тоді як молодь і активні інтернет-користувачі більше споживають контент у соціальних мережах. Поєднання телевізійного мовлення і цифрових платформ допомагає охопити різні соціальні та вікові групи населення.

Важливою частиною інформаційної акції є також використання каналів для отримання зворотного зв'язку. Щоб дізнатися, як реагує аудиторія, планується у подальшому аналіз коментарів у соціальних мережах телеканалу, а також кількість переглядів, поширень і вподобань публікацій. Крім того, будуть використовуватися інтерактивні формати спілкування, такі як опитування, відповіді на коментарі, обговорення у Telegram-каналі та збір відгуків від глядачів. Це допоможе оцінити, наскільки важливі теми для суспільства, знайти найбільш актуальні питання для аудиторії і змінити наступний контент відповідно до побажань глядачів.

Подібні канали зв'язку активно використовуються і в інших українських медійних проєктах, які присвячені темі війни та ветеранів. Наприклад, українські телеканали та цифрові медіа активно поєднують телевізійний контент із просуванням у соціальних мережах. Це дозволяє значно збільшити аудиторію та забезпечити довший термін існування інформаційного продукту.

Окрім того, що інформаційні канали передають новини, вони також виконують соціальну та освітню функцію. Телевізійні новини та пости в соціальних мережах допомагають людям краще зрозуміти проблеми ветеранів, популяризують повагу до військових і сприяють безперешкодному спілкуванню. В умовах війни медіа формують суспільні настрої, рівень співчуття та ставлення до різних соціальних груп. Тому важливо, що інформаційний продукт орієнтується на гуманістичний підхід і дотримується принципів відповідальної журналістики.

Особливу увагу під час створення комунікаційної стратегії приділили швидкості поширення інформації. Соціальні мережі дозволяють швидко реагувати на суспільні події, змінювати контент відповідно до актуальних новин і підтримувати постійний інтерес людей до проєкту. Наприклад, після виходу телевізійного сюжету його частини можуть бути опубліковані у формі коротких відео або reels, що значно збільшує ймовірність того, що матеріал переглянуть знову і поділяться ним інші користувачі. Таким чином, один інформаційний продукт може працювати одночасно в кількох медіа і досягати різних груп аудиторії. Важливим є те, щоб інформаційний продукт був доступний для різних

груп людей. Телебачення допомагає дістатися до тих, хто не так активно користується інтернетом, а цифрові платформи надають можливість отримувати контент українцям, які живуть за кордоном або споживають інформацію переважно через мобільні телефони. Це особливо важливо під час повномасштабної війни, коли багато людей змушені були змінити місце проживання або спосіб споживання медіа.

Крім того, використання соціальних мереж дає можливість інформаційним продуктам довше існувати. Якщо телевізійний сюжет показують тільки в певний час, то цифрові платформи дозволяють зберігати контент у відкритому доступі, що дає змогу переглядати його знову і ділитися ним далі. Це робить інформаційну кампанію більш ефективною і допомагає підтримувати інтерес суспільства до теми ветеранів і військових протягом тривалого часу.

Ефективність вибраних каналів комунікації також залежить від можливості поєднувати різні формати подачі інформації. Телебачення дозволяє створити повноцінний журналістський матеріал із детальним розкриттям теми, а соціальні мережі допомагають спростити складний контент для швидшого сприйняття завдяки адаптації інформації під особливості споживання цифрового контенту. Зокрема, телевізійні сюжети можуть бути переформатовані у короткі відео, reels або кліпи тривалістю до однієї хвилини, які містять лише найважливіші емоційні фрагменти, ключові цитати героїв чи основні факти. Крім того, для кращого розуміння інформації використовуються субтитри, великі текстові акценти, динамічний монтаж і вертикальний формат відео, адаптований для перегляду на мобільних пристроях. Це дозволяє аудиторії швидше отримувати основний зміст матеріалу навіть без повного перегляду телевізійного сюжету та підвищує ймовірність залучення користувачів до теми. Це робить інформаційний продукт більш зрозумілим і доступним для широкої аудиторії, а також підтримує стабільний рівень зацікавленості глядачів.

Ресурсні витрати на створення інформаційного продукту. Створення інформаційного продукту, який розкриває тему військових, ветеранів і їх адаптації до цивільного життя, вимагало залучення творчих, технічних і фінансових ресурсів. Під час виконання проєкту враховувалися особливості телевізійного виробництва, специфіка роботи з героями матеріалів, а також необхідність дотримання етичних принципів журналістики та якісної подачі інформації в аудіовізуальному форматі.

Для створення та поширення інформаційного продукту були залучені журналіст, оператор, монтажер, SMM-спеціаліст та редактор телеканалу Д1. Журналіст безпосередньо спілкувався з героями сюжетів і працював над написанням текстів. Оператор займався відеозйомкою та налаштуванням технічного обладнання. Монтажер працював над обробкою відео, кольорокорекцією, звуковим оформленням та адаптацією контенту для соціальних мереж. Редактор контролював дотримання журналістських стандартів і логіку побудови сюжетів, а SMM-спеціаліст відповідав за розповсюдження контенту на цифрових платформах телеканалу Д1.

Для створення сюжетів використовували професійні технічні засоби, такі як телевізійна камера, стабілізатор, штатив, освітлювальне обладнання, мікрофони та комп'ютерну техніку із відповідним програмним забезпеченням для монтажу відео. Велике значення мали програми для обробки відео та графіки, які допомагали створювати якісний телевізійний формат і дозволяли адаптувати матеріали для соціальних мереж. Зйомки проводилися на виїзних локаціях, зокрема у Дніпропетровській обласній клінічній лікарні імені І. І. Мечникова. Такий формат роботи дозволив створити більш реалістичний та емоційно насичений контент.

Оскільки інформаційний продукт був створений на основі професійного телеканалу D1, ресурси були надані редакцією під час виробництва телеканалу. Тому точні фінансові витрати на зарплату технічного персоналу та використання професійного обладнання не розголошуються, оскільки ця інформація є внутрішньою для медіакомпанії. Проте під час виконання проєкту були використані всі необхідні професійні ресурси телевізійного виробництва, що дало можливість забезпечити якісну технічну та журналістську реалізацію інформаційного продукту.

Створення телевізійних сюжетів вимагало злагодженої роботи кількох спеціалістів одночасно, оскільки телевізійний формат поєднує текст, зображення та звук. Важливу роль у виробництві відігравала кооперація між журналістом, оператором і монтажником. Під час роботи над сюжетами було важливо не тільки технічно зафіксувати матеріал, але й створити атмосферу довіри між журналістом та героями інтерв'ю. Це було особливо важливим через специфіку теми проєкту, пов'язану з військовими, ветеранами та людьми, які пережили складний психологічний досвід війни.

Важливим ресурсом під час створення інформаційного продукту став також час і організація знімального процесу. Робота над сюжетами відбувалася у межах редакційних завдань телеканалу D1 та відповідно до вказівок головного редактора. Журналіст виїжджав на визначені місця для проведення інтерв'ю, запису стендапів та збору відео. Основна увага приділялася підготовці до спілкування з героями сюжетів, правильному формулюванню запитань та дотриманню етичних принципів роботи журналіста.

РОЗДІЛ 3. ЦИКЛ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ СЮЖЕТІВ ПРО ВІЙСЬКОВИХ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИПУСКУ НОВИН: СТВОРЕННЯ ТА ПОШИРЕННЯ

Етапи створення інформаційного продукту. Цикл телевізійних сюжетів про військових у регіональному випуску новин, присвячений військовослужбовцям, був розроблений відповідно до загальноприйнятої творчо-виробничої моделі, яка застосовується в редакціях новин українського телебачення. Кожен репортаж проходив через низку обов'язкових етапів: визначення теми, підготовчі заходи до зйомок, збирання інформації, організація інтерв'ю, проведення відеозйомки, написання сценарію, монтаж, фінальне затвердження редакторами та розповсюдження готового матеріалу. У рамках цього проекту було створено телевізійні новинні сюжети соціально-документального формату, які розкривають різні аспекти життя та служби військових. Особливу увагу приділено історіям поранених захисників, ветеранів, сімей загиблих героїв, а також питанням медичної реабілітації та увічнення пам'яті про військові події.

Важливо, що робота проводилася в умовах воєнного стану і це ускладнювало доступ до частини героїв та локацій. Тому більша частина сюжетів знімалася в Дніпропетровській обласній клінічній лікарні імені І. І. Мечникова.

Перший крок у створенні серії сюжетів – це вибір теми та пошук резонансних інформаційних приводів. Наша робота розпочалася з аналізу подій, які дозволяли розкрити життя військових через їх особисті історії. При виборі тем ми керувалися не лише їхньою актуальністю, а й емоційною глибиною історії, доступністю героїв та потенціалом викликати щирі громадську реакцію. Ключовим завданням цього початкового етапу було виявлення сюжетів, які не повторювали б офіційні зведення з фронту, а натомість розкривали б життя військових через призму їх індивідуальних переживань та історій. Реалізації цієї мети допомогла встановлена редакцією каналу постійна комунікація з представниками прес-служб медичних установ, військових формувань, волонтерських рухів та культурних інституцій. Саме завдяки цій співпраці вдалося знайти героїв для таких сюжетів, як «ПРО100 героїв», поранених військових у Дніпропетровській обласній клінічній лікарні І. І. Мечникова, американських ветеранів, військове весілля, презентацію книги «Українська мати і війна», соціальну акцію «Сім'я Героя» тощо. Результатом етапу стало формування тематичного плану серії матеріалів та попереднє погодження можливості зйомок.

Перед початком зйомок журналіст проводив попереднє ознайомлення з медичною інформацією, з'ясовував поточний стан здоров'я героїв, їхню готовність до інтерв'ю та часові рамки зустрічі. Для створення культурно-документальних матеріалів, таких як репортажі про виставку «ПРО100 героїв» та презентацію книги «Українська мати і війна» вивчалися біографії ключових фігур та основні ідеї заходів. На цьому етапі закладалися основи майбутнього сценарію, журналіст отримував розуміння щодо осіб героїв, змісту питань та вигляду приблизного візуального матеріалу для подальшого монтажу.

Завершенням підготовчої фази стало формування детального знімального плану та узгодження доступу до героїв і локацій. Зважаючи на специфіку роботи у медичному закладі, особливу увагу приділяли дотриманню етичних стандартів у взаємодії з пораненими бійцями та медичним колективом.

Збір інформації та інтерв'ювання стали найтривалішим і найвідповідальнішим етапом проєкту. Головною метою було отримати правдиві факти та емоційні свідчення, дбаючи про психологічний комфорт героїв. Журналістка особисто спілкувалася з військовими, медиками, ветеранами, родичами загиблих, громадськими діячами та студентами. Робота вимагала значної емпатії, адже багато героїв мали справу з фізичними чи психологічними наслідками війни. Під час запису інтерв'ю акцент робився на деталях, які розкривали людську сторону історій: спогади про мирне життя, мрії, страхи, плани. Наприклад, у сюжеті про весілля військових ключовими стали емоційні діалоги Миколи та Анастасії, а в історії Антона — його повернення з Польщі та підтримка родини. У матеріалі про американських ветеранів важливим став міжнародний досвід реабілітації та підтримки українських військових. Результатом цього етапу стала готова база синхронів, коментарів та фактичного матеріалу для сценарію.

Етап відеозйомки був наступним у нашому плані. Ми реалізували його у форматі телевізійного новинного репортажу, використовуючи синхрони, лайфи, стендапи та атмосферні вставки для максимального занурення глядача. Знімальний процес проходив у різноманітних умовах: від лікарняних палат та реабілітаційних залів до виставкових просторів і театральних сцен. Головним пріоритетом було досягнення емоційної достовірності кожного кадру та створення ефекту присутності. У сюжетах, присвячених пораненим військовим, ми фокусувалися на деталях медичного оточення: реанімаційне обладнання, заняття з реабілітологами, діяльність лікарів. Для культурних репортажів важливими були кадри експозицій, книг, портретів та емоційні реакції аудиторії. Наприклад у рамках висвітлення експозиції «ПРО100 героїв» особливу увагу було приділено інтерактивним QR-кодам та відеорозповідям авторки військової. Натомість, у матеріалі, присвяченому книзі «Українська мати і війна», фокус був зроблений на переживаннях матерів, чиї сини віддали життя за Україну. Для створення стендапів журналістка обирала локації безпосередньо на місці подій, що значно посилювало відчуття реальності та ефекту прямого ефіру. Цей етап роботи завершився формуванням повного пакету відеоконтенту, готового до подальшої обробки.

Після завершення знімального процесу розпочиналася фаза розробки сценарію майбутнього сюжету. Ключовим викликом було формування логічно зв'язаної та емоційно переконливої сюжетної лінії, інтегруючи достовірні дані з особистими переживаннями героїв. Журналіст самостійно займався створенням закадрового тексту, визначав оптимальний порядок включення синхронів та конструював драматургічну канву матеріалу. Особливий акцент робився на досягненні гармонії між емоційним впливом та журналістською достовірністю. У репортажах, присвячених військовим з важкими пораненнями, текст

формувався з метою не експлуатувати тему травми, а натомість висвітлювати стійкість особистості, високий професіоналізм медичного персоналу та неоціненну роль підтримки з боку рідних. Для матеріалів культурно-меморіального спрямування було принципово важливим поєднати документальну точність із проникливою атмосферою події. Підсумком цього етапу стали фіналізовані сценарії сюжетів з детально розробленою монтажною структурою. Тобто кожен матеріал створювався за певною схемою. Це допомагало зробити сюжет зрозумілим для глядача, логічним за структурою та емоційно цілісним. У роботі над сюжетами використовувався принцип класичної телевізійної композиції: вступ, основна частина, розвиток подій та завершення. Така структура дозволяла поступово розкривати тему та утримувати увагу аудиторії.

Вступна частина сюжету створювалася за принципом привернення уваги. У перших реченнях подавалася найсильніша або найбільш емоційна інформація. Наприклад, у сюжеті про військового Владислава вступ починався з інформації про те, що при таких пораненнях люди зазвичай помирають миттєво. Це одразу формувало емоційне напруження та зацікавлювало аудиторію. Після цього коротко пояснювалося, хто саме є героєм сюжету та за яких обставин сталася подія. Такий спосіб побудови тексту дозволяв швидко ввести глядача у контекст історії. Основна частина тексту будувалася за принципом послідовного розвитку подій. У сюжетах використовувався простий порядок подачі інформації: що сталося, як це відбулося, хто допоміг герою та який стан людини зараз. Така схема дозволяла уникнути перевантаження фактами.

Під час написання текстів важливо було чергувати закадрову інформацію із синхронами героїв. Коментарі військових або лікарів використовувалися для підтвердження інформації та створення ефекту присутності. Синхрони підбиралися короткі та емоційні, щоб вони природно поєднувалися із закадровим текстом і не порушували динаміку сюжету. Окрему роль у побудові текстів відігравала драматургія сюжету. У більшості матеріалів використовувався принцип поступового емоційного розвитку. Спочатку глядач отримував інформацію про проблему або небезпечну ситуацію, далі показувався розвиток подій, а наприкінці — результат або надія на позитивне завершення. Наприклад, у сюжеті про Владислава спочатку розповідалося про тяжке поранення, потім — про роботу лікарів, а завершувався матеріал інформацією про його відновлення та очікування зустрічі з родиною. Така структура робила сюжет цілісним та емоційно завершеним.

Після створення сценарію сюжету у який входила: послідовність кадрів, синхронів, лайфів та закадрового тексту, журналіст озвучувала текст і передавала фахівцю монтажу. Керуючись цим документом, здійснювалась технічна збірка матеріалу: поєднували візуальний ряд з аудіо, вибудовували ритм сюжету та забезпечували логічні зв'язки між сценами. Особливу увагу приділяли драматичним сюжетам, баланс між емоційністю та журналістською стриманістю був критично важливим для уникнення надмірного психологічного тиску на глядача. Атмосферу створювали за допомогою природних звуків

лікарняних палат, аудіо з виставок, фрагментів живих діалогів та емоційних реакцій героїв. Після монтажу матеріали проходили редакторське узгодження, перевірку достовірності інформації, титрування та підготовку до ефіру. Результатом стали готові телевізійні сюжети, адаптовані для трансляції та цифрового поширення. Фінальним акордом стало широке поширення інформаційного продукту. Усі підготовлені сюжети були представлені в ефірі телеканалу «Д1» у рамках регулярних випусків новин. Водночас матеріали були розміщені на цифрових платформах телеканалу, включаючи YouTube та соціальні мережі. Для окремих сюжетів було розроблено спеціальні YouTube-заголовки, обкладинки та описи, що сприяло кращій адаптації телевізійного контенту для онлайн-користувачів.

Особлива увага приділялася оформленню матеріалів на платформі YouTube. Для кожного сюжету розроблялися індивідуальні заголовки, обкладинки та текстові описи, адаптовані до алгоритмів пошукової видачі та особливостей онлайн-аудиторії. Під час створення назв використовувався принцип емоційного та інформаційного акценту, що дозволяло зробити контент більш помітним серед інших новинних матеріалів. Опис до відео містив короткий виклад сюжету, інформацію про героїв та контекст події.

У процесі реалізації проекту особливо важливим було дотримання професійних етичних стандартів. Робота з військовими та людьми, які пережили травматичний досвід, вимагала максимально делікатного підходу. Під час запису інтерв'ю журналістка уникала запитань, що могли б спровокувати повторну травматизацію героїв, а також надавала співрозмовникам можливість самостійно визначати межі допустимого для публічного обговорення.

Поширення інформаційного продукту. Розповсюдження розроблених інформаційних матеріалів відбувалося шляхом трансляції в ефірі регіонального телеканалу D1, а також через його цифрові медіа-ресурси. Ключовим каналом для публікації стали випуски новин телеканалу, де авторські репортажі подавалися як окремі соціально-документальні сюжети. Кожен матеріал інтегрувався в загальний новинний блок згідно з редакційним розкладом, вписуючись у загальну інформаційну стратегію каналу, яка фокусувалася на висвітленні подій війни, діяльності Збройних Сил та процесах реабілітації захисників. Крім того, окремі сюжети були адаптовані для розміщення у соціальних мережах D1, зокрема на платформах YouTube, Facebook, Instagram та Telegram.

У цифровому просторі повні телевізійні версії доповнювалися короткими фрагментами, включками, анонсами та вертикальними відео - це сприяло розширенню аудиторії та повторному перегляду контенту. Таким чином, частина створеного продукту трансформувалася з телевізійного сюжету в мультимедійний контент, оптимізований для різних каналів споживання інформації. До моменту запуску проекту частина матеріалів вже встигла з'явитися в ефірі телеканалу та в стрічках соціальних мереж. Інші ж активно готувалися до публікації відповідно до затвердженого плану. Ефективність поширення вимірювалася за стандартними для медіа показниками: кількістю

переглядів у соцмережах, реакціями глядачів (лайками, коментарями, поширеннями), а також аналітикою редакції щодо залученості аудиторії.

Окрему увагу було приділено вдосконаленню цифрової присутності контенту. Матеріали адаптовувалися під алгоритмічні вимоги соціальних мереж, що передбачало оптимізацію тривалості відео, акцент на найемоційніших фрагментах та використання динамічних форматів подачі. Це дозволяло підвищувати залученість аудиторії та стимулювати повторні перегляди, зокрема через короткі відео та тематичні добірки.

Крім того, передбачалося активніше використання інтерактивних елементів у цифрових каналах поширення, зокрема опитувань, коментарних дискусій та залучення аудиторії до обговорення піднятих у сюжетах тем. Такий підхід сприяв формуванню зворотного зв'язку між редакцією та глядачами, а також посиленню суспільного резонансу навколо матеріалів.

Паралельно відбувалося накопичення архівної бази відеоматеріалів, що надалі могло бути використано для створення тематичних спецпроектів або документальних серій розширеного формату.

Перспективи подальшого розвитку інформаційного продукту передбачають розширення тематичного спектра сюжетів та поглиблення мультимедійної складової проєкту. У майбутньому планується створення спеціальних випусків, які будуть присвячені питанням психологічної адаптації військових після повернення з фронту, роботі реабілітаційних центрів, історіям сімей військовослужбовців та інтеграції ветеранів у цивільне середовище. Крім того, розглядається розвиток проєкту у форматі документального циклу або мультимедійного онлайн-спецпроекту.

Серед перспективних напрямів варто також зазначити впровадження елементів травмочутливої журналістики в редакційну практику регіонального телебачення. У процесі роботи над матеріалами були розроблені практичні підходи до взаємодії з героями, які пережили травматичний досвід. До таких підходів належать принципи безпечного інтерв'ювання, етичного формулювання запитань і уникнення повторної травматизації співрозмовників. Цей досвід може бути корисним для подальшої роботи журналістів каналу у створенні соціально значущого контенту.

Одним із важливих результатів реалізації творчого проєкту стало привернення більшої уваги суспільства до тем військової травми та реабілітації ветеранів. Завдяки гармонійному поєднанню документальної точності, емоційної подачі та дотримання етичних стандартів інформаційний продукт сприяв формуванню відповідальнішого ставлення аудиторії до висвітлення історій військовослужбовців у медіапросторі.

Додаткові можливості для розвитку інформаційного продукту полягають у розширенні присутності контенту на цифрових платформах і впровадженні сучасних форматів мультимедійної журналістики. Наприклад, телевізійні сюжети можна ефективно адаптувати у вигляді коротких документальних відео, подкастів, серій інтерв'ю або тематичних онлайн-проектів, орієнтованих на

молодь та користувачів соціальних мереж. Така трансформація допоможе не лише охопити ширшу аудиторію, але й підвищити тривалість впливу матеріалів.

Окремо доцільно зосередитися на створенні тематичних телевізійних спецпроектів, присвячених пам'ятним датам російсько-української війни, а також на підготовці серій матеріалів про військових із різних областей України. Такий підхід допоможе зберегти історичну пам'ять і сприятиме документуванню досвіду учасників війни та формуванню суспільного архіву сучасних подій країни.

Реалізація цього творчого проєкту підтвердила важливість дотримання журналістських етичних стандартів у роботі з чутливими й травматичними темами. Як показує практика, увага до психологічного стану героїв, забезпечення добровільності комунікації, повага до персональних меж та уникання надмірної емоційності в матеріалах позитивно впливають як на якість контенту, так і на рівень довіри аудиторії до медіа.

У майбутньому проєкт може слугувати основою для створення окремих соціально-документальних серіалів на регіональному телебаченні, присвячених історіям військовослужбовців, ветеранів та їхніх сімей. Регулярний випуск таких матеріалів сприятиме підтримці стійкого суспільного інтересу до теми реабілітації, психологічної підтримки та соціальної адаптації захисників України після повернення з фронту.

Крім того, потенціал проєкту полягає у можливості кроссплатформного поширення контенту. Окрім телевізійних трансляцій та соціальних мереж, матеріали можна використовувати у форматі онлайн-публікацій на новинних сайтах, мультимедійних спецпроектів або навчальних медіаматеріалів для студентів-журналістиків. Практичний досвід, отриманий під час підготовки цих сегментів, може слугувати прикладом застосування принципів травмочутливої журналістики під час роботи з військовою тематикою.

Особливої уваги заслуговує можливість співпраці з громадськими організаціями, ветеранськими громадами та реабілітаційними центрами. Така взаємодія дозволить розширити спектр тем сюжетів, поглибити тематичний контент та забезпечити більш систематичне висвітлення проблем, з якими стикаються військовослужбовці після повернення до цивільного життя. Крім того, це сприятиме підвищенню соціальної значущості контенту та формуванню тіснішого зв'язку між українськими медіа та суспільством.

Практична цінність проєкту також полягає у розвитку професійних навичок журналіста під час роботи з делікатними темами. У процесі створення матеріалів удосконалювалися навички проведення інтерв'ю, побудови телевізійної драматургії, роботи з емоційними наративами та адаптації контенту для різних цифрових форматів. Це підтверджує, що сучасна телевізійна журналістика вимагає розуміння етичних аспектів комунікації.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ: ЦИКЛ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ СЮЖЕТІВ ПРО ВІЙСЬКОВИХ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИПУСКУ НОВИН

Творчим проєктом став цикл телевізійних сюжетів про військових у регіональному випуску новин, створений на телеканалі Д1. У сюжетах розкриваються історії безпосередньо самих військових, поранених захисників, ветеранів та їхніх родин. Основною метою проєкту було висвітлення людського виміру війни через персональні історії героїв, демонстрацію роботи медиків, реабілітації військових та психологічних наслідків бойових дій. QR-код з посиланням на всі відео:

СЮЖЕТ ВИСТАВКА УМСФ ПОЛОСЕНКО

посилання на відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=Dm4XxeMFhc&t=1s>

В дніпровському університеті Митної справи та фінансів відбулась презентація фотовиставки 23 окремої механізованої бригади під назвою «ПРО100 героїв». На відкритті побувала наша знімальна група. Розповідає моя колега Каміла Полосенко.

00043

лайф

з 00:02 - розказати про них їх рідним - до 00:15 вони кажуть все добре

ЗК: *У дніпровському університеті Митної справи та фінансів презентували фотовиставку «ПРО100 героїв». У композиції команда 23 окремої механізованої бригади об'єднала 100 персональних історій воїнів, волонтерів та друзів підрозділу. Бойовий шлях екіпажу пролягав через найгарячіші точки: від звільнення Роботиного до оборони Авдіївки та Часового Яру. А тепер ми маємо змогу познайомитись із кожним представником відділення окремо. Ключовою особливістю проєкту стали QR-коди на кожному портреті із посиланням на відео-сюжети про героїв каже авторка виставки Оксана Чорна.*

00043

Синхрон

Оксана Чорна, начальниця відділення комунікацій 23 окремої механізованої бригади

01:09 спочатку планувалось 60 світлин, потім я подивилась, що буде більше героїв і мені прийдеться вибирати, кого показувати, кого не показувати. Було вирішено показати всі інтерв'ю, які ми зробили за цей рік і це вийшло, як раз сто героїв 01:24

ЗК: *Вперше фотовиставку презентували у музеї російсько-української війни, і відтоді проект лише масштабувався. За останній рік команда бригади провела 25 таких заходів, організовуючи по 2-3 презентації щомісяця каже жінка. Згодом світлинами зацікавились і в Університеті Митної справи та фінансів. Ректор закладу розповідає: це не перша їх співпраця із Оксаною Чорною, півроку тому вони вже проводили виставку про танкістів, а сьогодні показують нову масштабну композицію.*

Лайф 00068

(там на проекторі шматочек одного з сюжетів)

00:00 працював слюсарем до війни механіком 0:99

00085

Синхрон

Дмитро Бочаров, ректор УМСФ

2:22 це герої, але це також звичайні люди, це особистості із своїм минулим цивільним життям, із нюансами свого військового життя 2:34

2:42 На мою думку саме такі виставки дають повну правильну картину і правильне бачення військової служби і власне кажучи дають можливість усвідомити цивільним той масштаб 2:55

00047

Синхрон

Наталя Кодацька, завідувачка кафедри журналістики УМСФ

з 1:32 - серед колег пані Оксани дуже багато наших медійників - до 01:56 свій фах приносить в військо

зк: *Співпраця університету з бригадою не обмежилась лише виставкою. Викладачі вже запрошували колег Оксани Чорної, які безпосередньо працювали над проектом «ПРО100 героїв». Представники команди розповідали майбутнім медійникам, як професійний досвід можна трансформувати для допомоги військовій службі каже завідувачка кафедри журналістики Наталя Кодацька.*

синхрон 00091

Ілля, студент УМСФ

з 00:17 - враження - до 00:28

з 1:10 - це правильно тому що треба знати - до 1:29 тому це треба це правильно

синхрон 00092

Софія, студентка УМСФ

00:15 дуже вражена - до 0:57 історія це все

зк: Сьогодні робота продовжує жити: після Дніпра світлини вирушають до Київської фортеці зазначає Оксана Чорна. Каміла Полосенко, Віталій Шалдов, новини д1.

СЮЖЕТ МЕЧКА ВЕТЕРАНИ ПОЛОСЕНКО

посилання на ютуб:

<https://www.youtube.com/watch?v=nFeQM75qA80&t=103s>

Американські ветерани приїхали до України допомогти нашим пораненим бійцям з ампутаціями повірити у власні сили. Їхня мета проста, але життєво важлива: поділитися реальним досвідом виживання та показати, як стати психологічно сильними саме тоді, коли здається, що все втрачено. Розповідає моя колега Каміла Полосенко.

ЗК: Вже не вперше до головної госпітальної бази області приїхали американські ветерани. За плечима сержанта першого класу майже 20 років служби, яку перервало тяжке поранення в Афганістані: через вибух чоловік втратив обидві ноги. А сьогодні Кріс Корбін разом зі своїми колегами ділиться методиками психологічної стійкості, які допомогли повернутись до активного життя. Чоловік каже: після звільнення з армії він присвятив себе роботі у благодійних фондах рідної країни, а тепер хоче допомогти українським захисникам знайти силу для відновлення.

СХ: 00128

Кріс Корбін, ветеран армії Сполучених штатів Америки
(ТИТРУВАТИ ЧИ ОЗВУЧИТИ)

00:40 Попри всю свою силу, українці зараз проходять через випробування війною, і ми прагнемо підтримати їх у цей складний період. Наша мета — допомогти пораненим знайти опору в собі, передаючи досвід того, що дійсно працює, а що ні. Український народ уже довів свою міць, і я щиро сподіваюся, що наші знання допоможуть їм зберегти цю силу до самої перемоги». 1:13

ЛАЙФ

відео: Культурні сили

(з *тої зустрічі розповідь кріса про неї*):
<https://www.facebook.com/culturalforces/videos/%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0-%D0%BF%D0%B0%D0%BC%D1%8F%D1%82%D1%96-%D1%82%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%B3%D0%B8/25984351004500515/>

з 00:24 ми зупинились і я спитав що відбувається? нам сказали треба, вийшли з машини і я побачив, що все місто робить так само. це було неймовірно, я пишу, що ви так робите, адже ніхто не цінує війна - до 00:40 поки ворог не наближається

ЗК: Восени під час візиту до Дніпропетровщини, іноземна делегація потоваришувала з дніпровськими правоохоронцями. Згодом американці самі написали у соцмережах про бажання повернутись, щоб особисто захисників. Спільно з медиками для гостей підготували дводенний візит до пацієнтів, щоб вони могли поділитися досвідом реабілітації та просто поспілкуватися, розповідає представник поліції Денис Скалеух.

СХ: 00129

Денис Скалеух, помічник начальника ГУНП в Дніпропетровській області

1:49 їм подобається з нами спілкуватись переймати якийсь досвід і вони від цього щось корисне виносять для себе 02:01

01:12 в плані розуміння, що в інших країнах - до 01:23 ми готові поділитися

ЗК: Американські ветерани відвідали дві групи поранених і піднялися до реабілітаційного залу, де зараз відновлюється 57-річний Віктор. Свій найважчий бій військовий прийняв на Донецькому напрямку: після влучання російського "Ланцета" в автівку боєць втратив обидві ноги. Позаду в нього вже 10 складних операцій, а попереду — тривале відновлення, щоб стати на протез каже чоловік.

СХ: 00115

Віктор, військовий (реабілітації)

з 01:44 - ну так пришлось ударом мені під ноги, відірвало ноги - до 01:11

з 01:15 ну я тут з 5 січня, був на операції, а тепер на реабілітації 01:25

з 00:21 по мірі можливостей, що можу то роблю - до 00:24

ЗК: До розмов про психологічну стійкість додаються щоденні виснажливі тренування. Разом із Віктором працюють фахівці, які буквально заново вчать його тіло відчувати опору. Зараз основне навантаження припадає на спину та прес — саме вони згодом мають витримати вагу важких залізних протезів. Втім, перейти до примірки штучних ніг прямо зараз неможливо, пояснює реабілітолог Владислав Солоній.

СХ: 00117

Владислав Солоній, реабілітолог

00:43 так як у нас рана ще не закрита до кінця ми не можемо одягнути цього протеза і тому ми повинні чекати коли саме вона загоїться є певний процес загоєння цих тканин на даному етапі наша основна задача це зберегти рухливість суглобів 01:03

ЛАЙФ: 00114

00:26 приходимо шукаємо - до 35 і беремо пацієнта

ЗК: Для українських захисників, які лише вчаться жити з протезами, цей візит став унікальною можливістю побачити результат тривалої реабілітації. Американські гості, попри втрату обох ніг, продемонстрували на спортмайданчику відмінну фізичну форму. Такий досвід спілкування для пацієнтів важить не менше за професійну терапію каже заступник медичного директора Юрій Скребець.

СХ: 00130

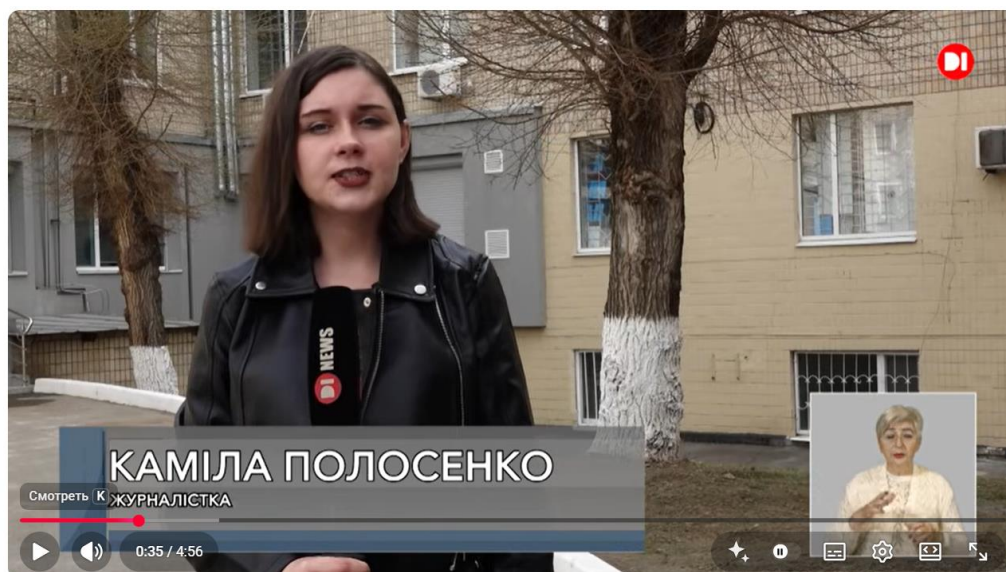
Юрій Скребець, заступник медичного директора з хірургії і супроводу ветеранів

01:14 і їх візит корисним буде не стільки навіть для нас лікарів, ми бачимо таких пацієнтів на жаль сотні 1:23 (в лікарні мечнікова вирізати) а от для хлопців, які в нас зараз з ампутаціями свіжими ампутаціями ще вони знаходяться в стані стресу вони ще не звикли до свого нового стану ще не примирились з ним 1:40

ЗК: Кріс Корбін зізнався: переїхав би в Україну вже завтра, якби не військовий обов'язок у США. Іноземні гості планують і надалі допомагати ЗСУ. За словами американських ветеранів у процесі реабілітації дуже важливим є не лише допомога лікарів, а і можливість спілкуватись з такими самими пораненими, які можуть тебе зрозуміти. Полосенко Каміла, Олег Радіонов, новини ДІ.

СЮЖЕТ ВЕСІЛЛЯ МЕЧКА ПОЛОСЕНКО

посилання на ютуб: [У головній госпітальній базі області побрались двоє військових](#)

Весілля в лікарні. На Дніпропетровщині побрались двоє військовослужбовців — сержант Микола та бойовий медик Анастасія. Їхнє свято мало відбутися на передовій, проте плани змінила атака дронів. Як лікарняна палата стала місцем народження нової родини, розповідає моя колега, журналістка Каміла Полосенко.

СТЕНДАП: 0097

Навіть під час війни є місце для кохання. Сьогодні побрались молодята — це військові. Замість раксу чи прикрашеного залу місцем їхнього вінчання стала лікарняна палата.

ЛАЙФ: 0063

00:00-00:03

ЗК: *Понівечена нога, поранення очей та дні на апараті штучної вентиляції легень. У головній госпітальній базі області рятують 25-річного головного сержанта роти Миколу з Полтавщини. На фронті він відомий за позивним «Жорсткий».*

СХ: 0077

МИКОЛА

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЕЦЬ

00:40 я їхав старшою машиною завозив військовослужбовців - до 00:51

СХ: СЕРГІЙ РИЖЕНКО

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР МЕДЗАКЛАДУ

01:25 вкрай важке поранення. дрон летів прямо в нього - до 02:03 майже критичною

ЗК: *Поруч з Миколою у реанімації цілодобово чергує кохана — 20-річна Анастасія з Житомира, яку побратими лагідно називають «Манюня». Дівчина пішла на фронт добровольцем і служила старшою бойовою медициною на Донеччині — саме там пара і познайомилася.*

СХ: 0077

АНАСТАСІЯ

ВІЙСКОВОСЛУЖБОВА

1:54 раніше - до 02:08 само собою так

03:12 ми його знали в нього такий позивний жорсткий - до 03:21 романтиком

ЛАЙФ: 0077

00:39 хвилюєшся? - до 00:48 я поруч

ЗК: *30 березня Анастасія мала святкувати свій ювілей. Микола готувався до цієї дати заздалегідь: замовив квіти та обручку, щоб освідчитися обраниці прямо на позиціях. Бійця екстрено евакуювали до реанімації, де медики буквально витягали його з того світу. Анастасія також була на виїзді, але в іншій машині. Дівчина не відходила від коханого ні на хвилину. Вона тримала його за руку, поки той був без свідомості. А щойно лікарі стабілізували стан пораненого та відключили систему дихання, дівчина вирішила не чекати офіційних церемоній. Прямо в лікарняній палаті, серед медичних приладів, вона сама запропонувала Миколі одружитися.*

ЛАЙФ: 0077

00:10 дуже радий що - до 00:31 і я тебе кохаю

СХ: 0077

МИКОЛА

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЕЦЬ

00:24 це не передати словами - до 00:36 вийшло трохи не так як гадалося

ЗК: *Боротьба за життя «Жорсткого» була запеклою: сержанту перелили шість літрів крові — це фактично повне оновлення організму. Тільки в цій лікарні Микола пережив п'ять надскладних операцій. Дніпропетровські медики зробили неможливе, аби стабілізувати стан бійця та вивести його з критичної межі. Попереду місяці реабілітації та складних операцій, але цей шлях Микола долатиме вже не сам. Далі - захисник поїде на тривале відновлення та реконструктивну хірургію за кордон. Тепер «Жорсткий» має потужний стимул для боротьби — кохання, яке виявилось сильнішим за дрони та уламки. Понад*

усе молодята мріють про перемогу та тихе, спокійне майбутнє у вільній країні. Незважаючи на те, що церемонія весілля відбулася у лікарняній палаті, молодята поєднали свої серця. Будують плани на життя вже як офіційна, незламна родина. Бажаємо їм здійснення всіх задумів в любові і, як і всім нам, якнайшвидшої перемоги. Каміла Полосенко Віталій Шалдов новини д1.

СЮЖЕТ ТЕАТР ШЕВЧЕНКА ПОЛОСЕНКО

посилання на ютуб: <https://www.youtube.com/watch?v=UzTmVZqgFY0>

Студія: Документальна сповідь про тих, чиє життя війна розділила на "до" та "після". У Дніпровському національному академічному українському музично-драматичному театрі імені Шевченка презентували унікальне видання «Українська мати і війна», яке об'єднало сотні жіночих доль Кам'янської громади навколо спільної трагедії. Розповідає моя колега Каміла Полосенко.

ЛАЙФ: 00189

00:00 - 00:12 Підтримала сина в його бажанні

ЗК: Понад 600 історій жінок Кам'янської громади, які втратили своїх синів на війні. На сцені театру імені Шевченка презентували книгу обласної організації Національної спілки письменників «Українська мати і війна». Видання узагальнює 3-річний досвід волонтерської допомоги організації "Родини загиблих Героїв захисників України". Одна із авторок Ірина Іваськів зізнається: спочатку планували лише кілька нарисів, але не могли обрати з великої кількості героїнь і зрештою вирішили написати повноцінну книгу.

СХ: 00157

Ірина, письменниця

01:04 зіграв роль і мій власний біль - до **01:25**

ЗК: За словами авторів на створення книги пішли місяці. Навіть після тривалої терапії жінки вкрай важко погоджувалися говорити про свою втрату. Саме тому такі проєкти необхідні для підтримки тих, хто залишився сам на сам зі своїм горем. Одна з героїнь книги, Лариса, переконана: це видання допоможе іншим впоратися з травмою.

СХ: 00158

Лариса, мати загиблого героя

01:44 тому що нас багато - до **2:01** напевно дуже тяжко

СХ: 00210

Валентина, мати загиблого героя

01:23 хочеться щоб це не забувалось - до **01:38** не дарма вони вистояли там

ЗК: Пішла на фронт визволити коханого: окремий розділ книги присвячений історії військової Наталі. Жінка каже: книга також надзвичайно важлива для того щоб люди не втрачали віру у ЗСУ. Її чоловік боровив Бахмут з початку повномасштабного вторгнення, але у 23 ситуація стала критичною. Тоді мати трьох дітей підписала контракт і вирушила на передову. Наталя

зізнається: іншого виходу для себе не бачила, адже була переконана — або чоловік загине, або вона його врятує. Нині жінка понад усе мріє про закінчення війни, щоб її родина жила спокійно.

СХ: 00211

Наталя, військова

02:48 звісно це було дуже може і глупо - **до 03:13** я повернулась до своїх дітей

ЗК: Видання створене як благодійний проєкт, тому примірники не надійдуть у продаж. Під час презентації автори подарували перші екземпляри видання героїням своїх нарисів, а іншу частину передадуть до музейних експозицій та бібліотек області. Це дозволить зберегти живі свідчення матерів як частину офіційної історії оборони України. Каміла Полосенко, Віталій Шалдов, новини ДІ.

СЮЖЕТ МЕЧКА ПОЛОСЕНКО

відео на ютубі: <https://www.youtube.com/watch?v=EejVH3SbUJc&t=36s>

Після таких поранень виживають одиниці. На Дніпропетровщині рятують захисника, який допомагав евакуювати побратимів. Чоловік вижив у критичних умовах завдяки власній мужності та майстерності медиків. Історія порятунку розповість моя колега, журналістка Каміла Полосенко.

ЗК: Уламки боєприпасу понівечили живіт, руки та обидві ноги. У головній госпітальній базі області рятують 35-річного захисника. До повномасштабної війни Сергій жив у Хмельницькому та працював водієм-вантажником. Півроку тому його мобілізували до війська. Після цього чоловік пройшов навчання та боровив позиції нашого регіону. Восьмого квітня він допомагав пораненим побратимам.

ЛАЙФ: 00281

риженко

00:04 все переживе - до 00:20 вже у сні

СХ: 00282

СЕРГІЙ

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЕЦЬ

0:44 І не почули, дуже високо завис Мавик, потім спустився різко і зробив скид. У мене побратима легкий трьохсотий був, так як я був тяжкий, то він допоміг мене погрузити до цього трьохсотого - до 1:04 Ми поки їхали, там ще було два-три скида, я вже точно не пам'ятаю.

ЗК: Пораненого Сергія евакуювали за допомогою спеціальної техніки. Це був єдиний спосіб витягнути його з-під вогню. Побратими встигли накласти турнікети на обидві ноги, щоб зупинити критичну крововтрату. Це врятувало його від миттєвої смерті в полі через крововтрату. Через постійні атаки ворожих дронів шлях до медиків тривав понад тринадцять годин.

СХ: 00282

СЕРГІЙ

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЕЦЬ

5:16 Слава Богу, без приключень, але коли їдеши і дивишся в небо, і видно, що щось літає, воно ж світиться в небі, то трошки, як то кажуть, страшноувато. Чи воно над тобою, чи воно ще скине, чи ні. Але, слава Богу, наші хлопці керували ситуацією, все було добре, доїхали до міста Івака

5:41

ЗК: Саме турнікети стали для Сергія одночасно і порятунком від смерті на полі бою, і причиною незворотної втрати ніг. Організм витримав критичне навантаження, але тканини кінцівок без кровообігу за стільки годин просто загинули. Лікарі у Запоріжжі були змушені провести високу ампутацію. Це

був єдиний спосіб зберегти Сергію життя. Потім захисника доправили до основної госпітальної бази області.

ЛАЙФ: 00281

риженко

1:06 нажаль ситуація важка - до 1:31 поставити протези самі сучасні

СХ: 00280

СЕРГІЙ РИЖЕНКО

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР МЕДЗАКЛАДУ

2:54 Важкі переломи, які не сумісні з подальшим лікуванням, вже потім доставлені в важкому стані до нашої лікарні, де лікарі, гинекологи і хірурги роблять етапні операції, щоб сформувати правильні культи, які дозволять поставити протез. 3:17

ЗК: *Воїну вже перелили три літри крові та зробили чотири операції.*

Нині він чекає на зустріч з батьками і братом. Про поранення Сергія вони дізнались лише вчора від дружини військовослужбовця Маї.

СХ: 00298

ОЛЬГА

МАТИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ

1:32 дуже важко - до 1:44 потім сина забрали

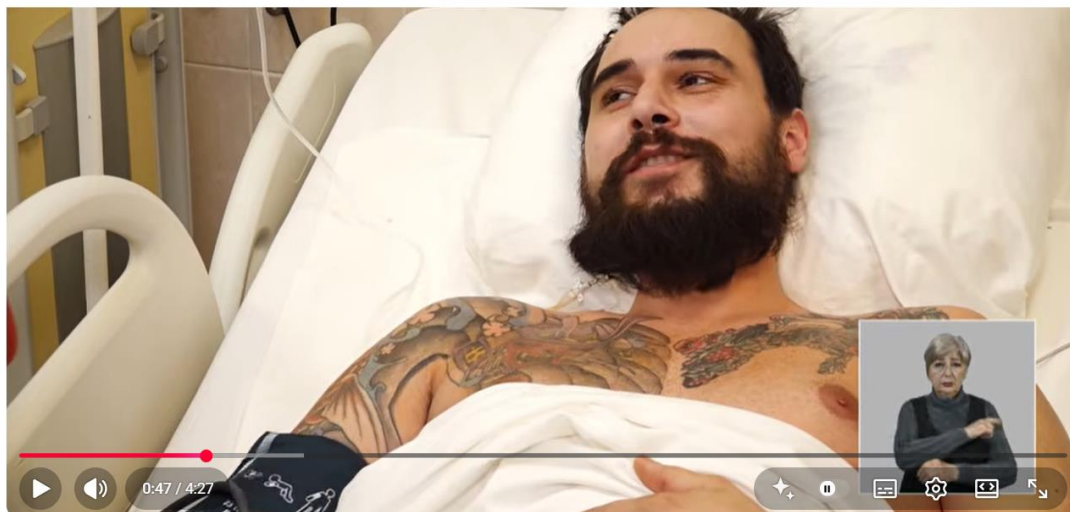
ЗК: *За прогнозами лікарів далі на Сергія очікує тривала реабілітація, треба буде освоїти протези.. Проте він тримається і понад усе мріє прогулятись парком зі своїми близькими під мирним небом. Вдома на цю мить дуже чекає дружина чоловіка і двоє його синів: 6-річний Артур і 11-річний Богдан. Бажаємо здоров'я і витримки нашому захиснику. Каміла Полосенко Віталій Шалдов новини д1.*

СЮЖЕТ МЕЧКА ПОЛОСЕНКО

назва на обкладинку ютуб: «1 поранення за 8 років служби»

назва на ютуб: 99,9% людей після такого не виживають кажуть лікарі: історія військовослужбовця Антона

посилання: <https://www.youtube.com/watch?v=7IhIy8MFxbA>

99,9% людей після такого не виживають кажуть лікарі: історія військовослужбовця Антона

Телеканал D1
169 тыс. підписчиков

10

Поделиться

Задавайте вопросы

Сохранить

Опис на ютуб: У головній госпітальній базі Дніпропетровщини рятують 32-річного артилериста Антона. Кардіохірурги провели надскладну операцію, щоб дістати численні осколки ребра та врятувати пошкоджену найголовнішу судину тіла — аорту.

Студія: У Дніпрі лікарі врятували життя воїну, якому уламок снаряда потрапив прямо у головну судину тіла. Такий порятунок самі медики називають дивом. Як кухар-кондитер покинув роботу в Польщі, щоб стати артилеристом, та чому вороже залізо в грудях парадоксально врятувало його від смерті — розповідає моя колега, журналістка Каміла Полосенко.

ЛАЙФ:00238

00:22 хочу тебе занести у книгу самих відважних бійців лікарні **00:28**

ЗК: Уламок в аорті, розтрощене ребро та літр втраченої крові. У головній госпітальній базі Дніпропетровщини рятують 32-річного артилериста Антона. До початку повномасштабного вторгнення він 6 років жив у Польщі. Працював там спочатку за освітою кухарем, а потім допомагав батькові на будівництві. У лютому 22-го він прилетів до Львова на ювілей друга та оновити візу, проте скористатися нею не встиг — за 3 дні почалась велика війна. Попри можливість легально виїхати за кордон, ветеран АТО одразу повернувся до свого підрозділу додає чоловік.

СХ: 00242

Антон, військовослужбовець

(0:13) Я подзвонив до батька і сказав, що тато, я йду. Вони і так розуміли, що навіть якщо б я залишився на той момент в Польщі, то напевно мама би там пробувала мене закрити чи ще щось. (0:27) Я б все рівно поїхав.

ЛАЙФ: 00238 (показує поранення)

01:16 я вже трошки боюся - до 1:34 ювілірно зашили

ЗК: Попередні 8 років служби військовий пройшов без жодної подряпини, проте на Покровському напрямку ситуація змінилася. За словами чоловіка, після завершення бойової роботи він із напарником затримався для згортання гармати. Саме в цей момент їх вистежив ворожий дрон. Антон згадує: почув звук снаряда за секунду до вибуху, а після спалаху одразу почав перевіряти чи вціліли руки та ноги. Тоді він ще не підозрював про шматок заліза в головній судині тіла додає військовий.

СХ: 00239

Антон, військовослужбовець

02:36 а у мене ми думали що це просто зацепило лопатку - до 02:51 якщо б напрямку то я не знаю напевно б...

ЗК: Побратим чоловіка отримав поранення коліна та ноги, тому бійців розвезли по різних шпиталях. Попри втрату літра крові, Антон залишався притомним до останнього. Вже у Дніпрі лікарі провели надскладну операцію, щоб дістати численні осколки ребра та врятувати найголовнішу артерію організму. Розпечений метал фактично спрацював як пробка: уламок застряг у пошкодженій аорті та не дав воїну миттєво стекти кров'ю пояснює генеральний директор медзакладу Сергій Риженко.

ЛАЙФ: 00238 (риженко і антон там)

01:42 найкращу роботу зробили дуже круті лікарі - до 01:48 надзвичайно

СХ: 00237

Сергій Риженко, генеральний директор медзакладу

05:00 Тому що, якби не закривали цим відламком гематому, вона б наростала б, наростала б, наростала б. Добре, що тільки літр крові, а якби це заповнило все, всі груди, ніякого шансу на виживання, на одужання б не було.
5:17

ЗК: Але за життя Антона боролися не лише лікарі — вдома на нього чекав найнадійніший тил. Коли дружина чоловіка дісталася госпіталю у Дніпрі, артилериста як раз везли до операційної — розминулися буквально на дві хвилини каже військовий. Антон згадує: вони знайомі ще з 2018-го, навіть дружили, та

тоді їхні шляхи розійшлися через його постійні поїздки за кордон. Повернувшись із Польщі, артилерист зрозумів — більше не хоче втрачати часу.

СХ: 00242

Антон, військовослужбовець

(1:39) Я трошки старший став, трошки усвідомленіший. Вже розумів, що я хочу від того життя. Яку сім'ю я хочу. І кого я бачу в ролі дружини. (1:50) Саме дружини і друга по життю.

(2:04) Трошки довго добивався. Ні на каву не йшла, не йшла. Але потім пішла і зрозуміла, що я зовсім інакша людина, ніж вона мене знала. (2:13)

ЗК: *Пара побралась у травні 24 року, а рік тому в них народилась чарівна донечка розповідає Антон. Найбільше чоловік чекає на зустріч із нею — саме родина стала головним стимулом якнайшвидше знову стати на ноги додає військовий. Каміла Полосенко, Віталій Шалдов, новини ДІ.*

СЮЖЕТ МЕЧКА ВЕТЕРАНИ ПОЛОСЕНКО

відео на ютубі: <https://www.youtube.com/watch?v=eblasxuL4Yg&t=35s>

СТУДІЯ: У головній госпітальній базі області провели чергову соціальну акцію «Сім'я Героя». Це ініціатива, яка дозволяє родинам та самим захисникам України отримати безкоштовне комплексне медичне обстеження. Детальніше розповість моя колега, журналістка, Каміла Полосенко.

ЗК: В основній госпітальній базі області проводять черговий медичний огляд в рамках акції «Сім'я Героя». Сьогодні тут зібрались ветерани та їхні родини, щоб отримати медичну допомогу. Одна із пацієнток - Лариса. Її чоловік боровив нашу державу три роки, а рік тому загинув.

СХ: 00919

ЛАРИСА ДРУЖИНА ГЕРОЯ

00:29 Ну насправді - до 1:04 що хтось про тебе хоче попікнутись

ЗК: Серед пацієнтів акції Максим. Чоловік пішов воювати одразу після початку повномасштабного вторгнення у 22-му році. А після демобілізації чоловік долучився до рядів спільноти, яка допомагає ветеранам реабілітуватись після військового досвіду.

СХ: 00939

МАКСИМ ВЕТЕРАН

1:28 після звільнення **1:57** суспільне життя

ЗК: Обстеження тривають протягом усього дня до останнього відвідувача. За результатами оглядів пацієнти отримують рекомендації і направлення на подальше лікування.

ЛАЙФ: 00920

1:44 тільки що дивився якраз людей - до 2:14 яку консультацію пройти

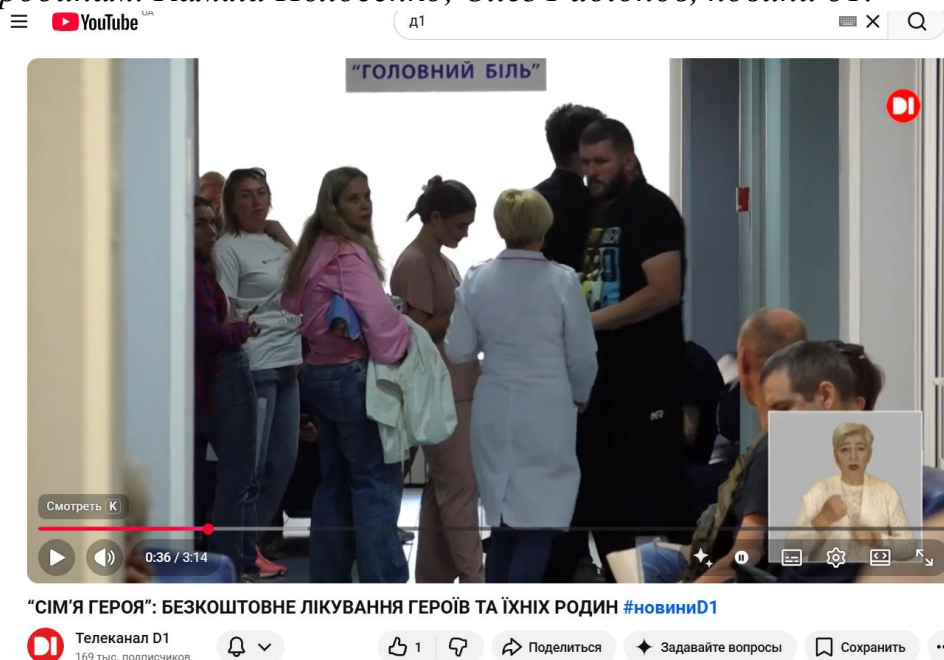
СХ: 00938

СЕРГІЙ РИЖЕНКО

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР МЕДЗАКЛАДУ

1:55 готується ціла велика програма - до 02:07 хочемо щоб всі люди отримували допомогу

ЗК: Подібні акції у закладі планують проводити й надалі. Це дозволить вчасно виявляти хвороби та забезпечувати гідний соціальний захист героям та їхнім родинам. Каміла Полосенко, Олег Радіонов, новини д1.

ЮТУБ

НАЗВА НА ОБКЛАДИНКУ: “СІМ'Я ГЕРОЯ”

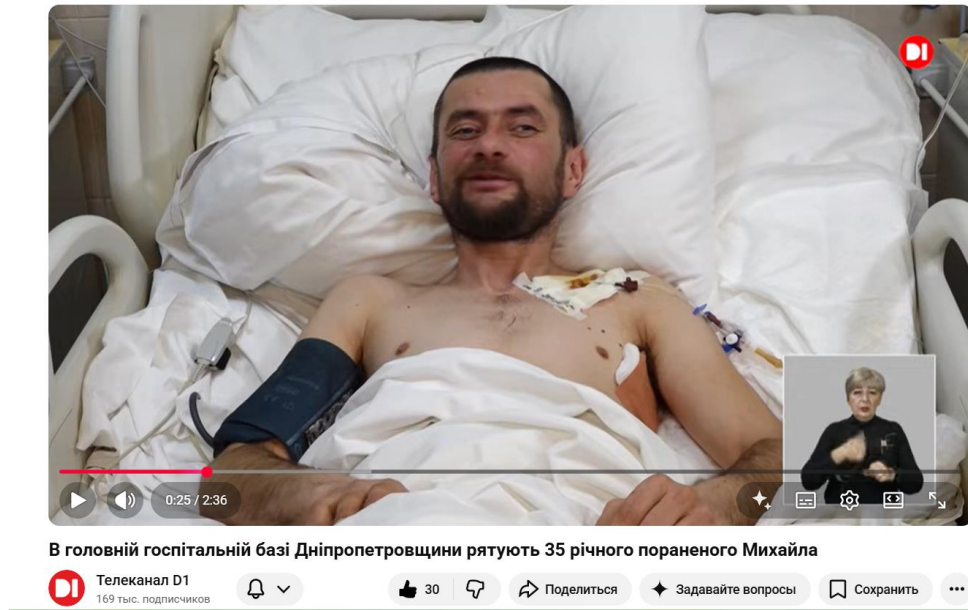
НАЗВА: “СІМ'Я ГЕРОЯ”: БЕЗКОШТОВНЕ ЛІКУВАННЯ ГЕРОЇВ ТА ЇХНІХ РОДИН

ОПИС: У головній госпітальній базі області провели чергову соціальну акцію «Сім'я Героя». Сьогодні тут зібрались ветерани та їхні родини, щоб отримати безкоштовну комплексну медичну допомогу. Детальніше - дивіться у сюжеті.

посилання: <https://youtu.be/eblasxuL4Yg?si=gDKyTFGXtC86Jbb>

СЮЖЕТ МЕЧКА ПОЛОСЕНКО

відео на ютуб: <https://www.youtube.com/watch?v=D7uNLO8-sy0&t=34s>

Студія: Ще одне врятоване життя. Лікарі головної госпітальної бази області врятували військовослужбовця з Закарпаття, який отримав поранення захищаючи Дніпропетровщину. Як рятували чоловіка та які у нього подальші плани на майбутнє, розповідає моя колега, журналістка Каміла Полосенко.

ЗК: Травмований хребет, поламані всі ребра та пошкоджене стегно. В головній госпітальній базі Дніпропетровщини рятують 35-річного пораненого Михайла. У цивільному житті він працював слюсарем на Закарпатті, а кілька місяців тому мобілізувався до Збройних Сил України. Останні два — тримав оборону безпосередньо на передовій, захищаючи нашу область. Тяжкі травми боєць дістав під час шляху на ротацію. Через приліт повернули в інший бік від дороги та злетіли близько з 20-метрової висоти моста згадує чоловік.

СХ: 00043

Михайло, військовий

з 2:15 я так впав бо і спину дуже вдарив, повернувся на цю сторону, бо я сюди і ребра і лопатка все поломано, обертаюсь, а від мене всяка арматура стрілить, такий кусок, повернувся і почав себе штовхати в квадроцикла у сторону інших - до 2:37

ЗК: Михайло каже: після падіння транспорт спалахнув, тому тримався до останнього, щоб не знепритомніти. Бійцю довелось діяти швидко — всередині

був повний рюкзак з боєприпасами, які могли здетонувати будь-якої миті. Евакуацію ускладнювали травми всього екіпажу: водій отримав травму голови та ноги, а напарник, як і Михайло, пережив перелом хребта. Опинившись у

прірві, бійці намагались покликати на допомогу, проте через глибину урвища рація майже не працювала додає захисник.

CX: 00043

Михайло, військовий

з 3:58 - лікарі відколи я прийшов дуже добре ставляться - до 04:09 вони на позитиві, кажуть, що все буде добре

CX: 00041

Сергій Риженко, генеральний директор лікувального закладу

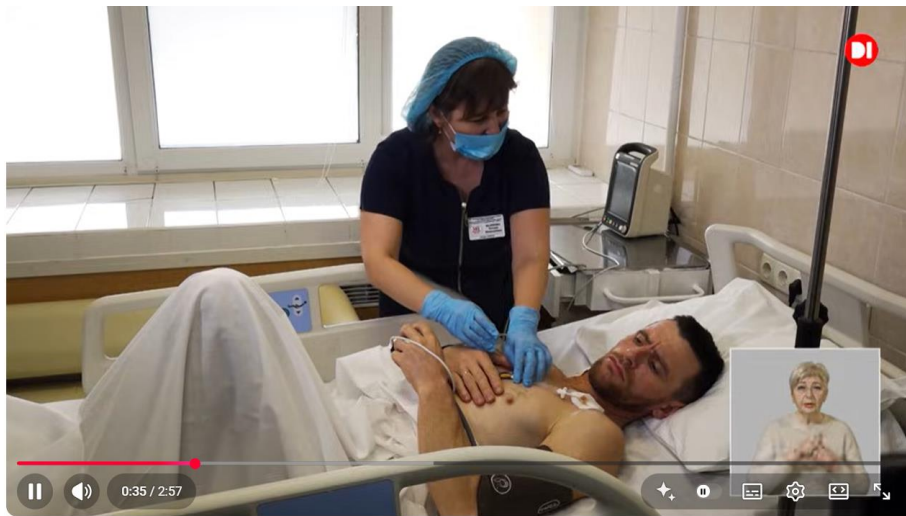
з 00:00 - тішимося що ми були поруч, що нам довірили таку важку справу - до 00:19 дай боже щоб всі такі випадки не закінчились життям

ЗК: Далі на Михайла очікує операція на хребті. Попереду — тривале відновлення, проте чоловік має потужний стимул для одужання: вдома на нього чекає брат і двоє племінників. Понад усе мріє про мир, а після перемоги планує нарешті створити власну щасливу родину каже військовий. Каміла Полосенко, Андрій Миронюк, новини ДІ.

СЮЖ МЕЧКА ПОРАНЕНИЙ_Полосенко

посилання на ютуб:

<https://www.youtube.com/watch?v=psxPvvADMp0&t=43s>

У головній госпітальній базі області рятують пораненого військовослужбовця Владислава

Телеканал D1
169 тис. підписників

9

Поділитися

Задавайте питання

Зберегти

СТУДІЯ: *1 шанс на виживання: з такими пораненнями гинуть миттєво кажуть лікарі про свого нового пацієнта - військовослужбовця Владислава. Чоловіка вдалось врятувати завдяки вчасній допомозі військових хірургів, які провели надскладну операцію прямо на полі бою. Детальніше розповідає моя колега журналістка Каміла Полосенко.*

ЗК: *Через поранення такого типу у більшості випадків настає миттєва смерть від критичної крововтрати. У головній госпітальній базі області зараз лікують 37-річного нацгвардійця Владислава. До повномасштабного вторгнення чоловік працював на будівництві в Кам'янському, а у 2022 році вступив до лав Національної гвардії. Пройшов службу в піхоті, дві ротації у Бахмуті та брав участь у контрнаступі ЗСУ. 16 березня під час руху автомобіля на Покровському напрямку стався приліт, внаслідок якого уламок пошкодив шию Владислава та майже повністю розірвав сонну артерію. Першу медичну допомогу надали військові хірурги безпосередньо на місці події, що дозволило транспортувати чоловіка до медичного закладу.*

СХ: 00153

Владислав військовий

(1:34) Ну, я взагалі думав, що рука відпала, якщо чесно. А рука на місці. Намацав. (1:44) Зрозумів, що по шиї потекло, що згорять.

ЗК: *При розриві сонної артерії кров під величезним тиском нагніталась в м'яких тканинах. Тому шия Владислава збільшилася вдвічі, адже кров розсувала м'язи, створюючи внутрішню гематому. Це смертельно небезпечно не лише через крововтрату, а й через ризик перекриття дихальних шляхів. До лікарні*

воїна доправили у критичному стані. Нейрохірурги провели дві операції: відновили цілісність судини та видалили аневризму. Сьогодні загроза життю минула, Владислава планують перевезти до відділення нейрохірургії де лікарі будуть працювати над зціленням пацієнта.

СХ: 00150

Сергій Риженко

генеральний директор медзакладу

(4:28) Він вже повернутий до життя, і ми бачимо, що він добре йде на поправку, (4:34) але судинні нейрохірурги ведуть його більше, страхуючи його стан, щоб не було важких ускладнень. (4:44) Ми знаємо, що люба краплина крові, яка буде витікати з сосуда такого масивного, (4:52) може дати, на жаль, негативні результати в його житті. (4:58)

ЗК: Вдома на Владислава чекають дружина та двоє дітей — 12-річний Серафим і 10-річна Єсенія, яких чоловік не бачив 5 місяців. Нині дуже хоче побачити рідних та мріє про закінчення війни. Далі на нього очікує тривале відновлення. За прогнозами лікарів, після реабілітації чоловік зможе повернутися до активного життя. Каміла Полосенко, Віталій Шалдов, новини Д1.

ВИСНОВКИ

Теоретичне підґрунтя роботи сформували наукові праці українських і зарубіжних дослідників. Насамперед тих, чії роботи стосуються журналістської етики, телевізійної журналістики та комунікації в умовах суспільної кризи. Саме це дало змогу розглянути проблему не лише з практичного, а й із наукового погляду. Актуальність творчого проєкту визначається змінами, які війна спричинила в українському інформаційному просторі. Суспільство дедалі гостріше потребує матеріалів у яких тема війни подається без надмірної емоційної експлуатації людського болю, але водночас — чесно, документально й зрозуміло для аудиторії. В основу авторської концепції покладено поєднання документального способу подачі інформації із соціальною проблематикою та персоналізованими історіями героїв. Не статистика як така стала центром уваги, а люди, їхній досвід, переживання й наслідки війни у повсякденному житті. Новизна проєкту полягає не тільки у створенні циклу телевізійних сюжетів військової тематики для регіонального медіа. Важливим аспектом стала також адаптація матеріалів для цифрових платформ, з урахуванням особливостей сучасного медіаспоживання та необхідності емоційно стриманої, але змістовної подачі інформації.

У другому розділі основну увагу зосереджено на характеристиці створеного інформаційного продукту, його структурних особливостях і способах поширення. Також було визначено специфіку телевізійних сюжетів як формату, здатного поєднувати оперативність новинної журналістики з емоційною достовірністю документального матеріалу. Цільова аудиторія творчого проєкту є неоднорідною. До неї належать жителі Дніпропетровської області, військовослужбовці, ветерани, члени родин військових, а також глядачі, які постійно стежать за розвитком подій війни в українському медіапросторі. Водночас матеріали були розраховані і на ширшу аудиторію — людей, для яких важливим є розуміння соціальних наслідків цих подій та людських історій, які стоять за щоденними новинами. Поширення сюжетів здійснювалося через декілька комунікативних каналів. Насамперед — телевізійний ефір регіонального телеканалу D1. Додатково матеріали публікувалися на офіційному сайті телеканалу та адаптовувалися для соціальних мереж. Для цієї платформи новинний контент потребує іншої динаміки подачі й швидшої взаємодії з аудиторією. У процесі створення телевізійних сюжетів використовувалися технічні ресурси телеканалу: професійна знімальна техніка, монтажне обладнання, засоби запису звуку та цифрові платформи для подальшого поширення контенту. Частина роботи виконувалася безпосередньо на локаціях зйомок. Це вимагало швидкого реагування на зміни обставин і адаптації до умов роботи у воєнний час.

У третьому розділі розглянуто практичний бік створення телевізійних сюжетів про військових, які мають бойовий досвід. У тексті розглянуто розробку від моменту виникнення ідеї до виходу готового матеріалу в ефір. Основний акцент зроблено на організації журналістської роботи в умовах високої емоційної напруги та необхідності швидкого реагування на події. Робота над сюжетами не обмежувалася лише зйомками. Їй передували аналіз інформації, домовленості щодо виїздів на локації, підготовка до спілкування з героями матеріалів. Уже після цього проводилися інтерв'ю, запис відео, написання тексту та монтаж. Іноді структура сюжету змінювалася безпосередньо під час роботи — через нові деталі, емоційний стан героїв або обставини на місці подій. Саме польова робота стала однією з ключових частин творчого процесу. Виїзди, спілкування з військовими, пошук необхідних коментарів, адаптація до умов зйомки, під час яких далеко не все можна передбачити заздалегідь. У таких ситуаціях журналістська діяльність потребує вміння швидко перебудовувати робочий процес. Особистий внесок автора полягав у роботі на локаціях, підготовці текстового матеріалу, проведенні інтерв'ю та участі у створенні фінального телевізійного продукту. Частину завдань доводилося виконувати паралельно, поєднуючи організаційні, комунікаційні та творчі функції. Результатом реалізації творчого проєкту став цикл телевізійних сюжетів про військових у регіональному випуску новин для телеканалу Д1.. Їхній зміст охоплює людські історії, проблеми реабілітації, адаптації та життя в умовах війни. У перспективі створені матеріали можуть бути використані як основа для подальших телевізійних проєктів цієї тематики. Зокрема — для спеціальних репортажів, документальних форматів або цифрового контенту, адаптованого під сучасне медіасередовище та онлайн-платформи.

Структура сюжетів побудована за класичною схемою телевізійного репортажу та включає вступ, основну частину, розв'язку і завершення. Основний зміст матеріалів присвячений висвітленню історій військових, роботи медиків, реабілітації ветеранів та соціальних наслідків війни. Суспільна значущість проєкту полягає у приверненні уваги аудиторії до проблем людей, які постраждали внаслідок війни, а також у документуванні сучасних подій засобами телевізійної журналістики. Практична цінність творчого проєкту полягає у можливості використання створених матеріалів як прикладу етичної журналістської роботи з військовою тематикою в умовах воєнного стану. Підготовлені сюжети демонструють важливість дотримання професійних стандартів під час висвітлення тем, пов'язаних із травматичним досвідом, пораненнями, реабілітацією та адаптацією військових до цивільного життя. У процесі роботи було враховано принципи достовірності, балансу, етичності та відповідальності перед героями матеріалів і аудиторією. Під час реалізації творчого проєкту було підтверджено, що регіональне телебачення відіграє важливу роль у формуванні суспільного розуміння наслідків війни та підтримці інформаційного зв'язку між військовими, цивільними й місцевими громадами.

Телевізійні сюжети військової тематики сприяють не лише інформуванню аудиторії, а й збереженню документальних свідчень про події сучасної війни.

Таким чином, поставлені у кваліфікаційній роботі завдання були виконані, а мета творчого проєкту — створення циклу телевізійних сюжетів військової тематики з дотриманням принципів етичної журналістської комунікації — досягнута. Отримані результати можуть бути використані у подальшій професійній діяльності журналістів, під час підготовки телевізійних матеріалів соціально-документального характеру та у навчальному процесі для студентів спеціальності «Журналістика».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Козінчук А. Спілкування з військовими: що можна казати та що заборонено робити. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-EW3GegyLfs> (дата звернення: 15.02.2026).
2. Мороз О. Нація овочів? Як інформаційні віруси руйнують наше життя. Київ : Yakaboo Publishing, 2020. 288 с.
3. Оцінка ситуації в країні, довіра до соціальних інститутів (лютий–березень 2025 р.). Центр Разумкова. 2025. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-sytuatsii-v-kraini-dovira-do-sotsialnykh-institutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-stavlennia-do-vyboriv-pid-chas-viiny-vira-v-peremogu-liutyiberezen-2025r> (дата звернення: 10.03.2026).
4. Чуніхіна С. Л., Чорна В. О., Дроботун О. С., Кучманич І. М., Чайковська К. А., Опанасенко Л. А., Васильєв А. А., Дрозд О. В. Теорія та практика психологічної допомоги військовим ТРО та членам їхніх родин 2023. 172 с. URL: <https://surl.li/qkpuug> (дата звернення: 19.04.2026).
5. Тімченко О. В. Екстремальна психологія : підручник. Харків : Вид-во НУЦЗУ, 2010. 502 с.
6. Grossman D. On Killing: The Psychological Cost of Learning to Kill in War and Society. New York : Back Bay Books, 2009. 512 p.
7. Herman J. L. Trauma and Recovery: The Aftermath of Violence – from Domestic Abuse to Political Terror. New York : Basic Books, 1992. 268 p.
8. Shay J. Achilles in Vietnam: Combat Trauma and the Undoing of Character. New York : Scribner, 1994. 246 p.
9. Федченко А. Вони перемогли. Київ : Видавництво BookChef, 2023. 256 с.
10. Столярик О., Семигіна Т. Повернутися з війни. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2024. 312 с.
11. Морок В. (ред.). Усна історія російсько-української війни. Київ : Український інститут національної пам'яті, 2023. 280 с.
12. Вовк І. Ізоляція. Харків : Vivat, 2022. 320 с.
13. Чуніхіна Л. А. (ред.). Матеріали та посібники з доказової психотерапії та журналістської етики. Київ : НаУКМА, 2024. 214 с.
14. Інститут масової інформації. Проект документування воєнних злочинів The Reckoning Project: Ukraine Testifies шукає дослідників і дослідниць. URL: <https://imi.org.ua/news/proyekt-dokumentuvannya-voyennyh-zlochyniv-the-reckoning-project-ukraine-testifies-shukaye-i54639> (дата звернення: 01.05.2026).
15. Сарнацька А. Як проводити інтерв'ю з військовими, аби не зашкодити їм, собі та Україні. Journalism teachers' academy. URL: <https://www.jta.com.ua/knowledge-base/yak-provodyty-interv-iu-z-viyskovymy->

aby-ne-zashkodyty-im-sobi-ta-ukraini-konspekt-vebinaru-aliny-sarnatskoi/ (дата звернення: 05.05.2026).

16. Хара Н., Боярчук Т. Етика поведінки з тими, хто повернувся з війни: інтерв'ю з психотерапевткою. Суспільне. 2025. URL: <https://suspilne.media/lviv/1295903-etika-povedinki-z-timi-hto-povernuvsa-z-vijni-intervu-z-psihoterapevtkou/> (дата звернення: 05.05.2026)\

17. Михед О. Позивний для Йова. Хроніки вторгнення. Львів : Видавництво Старого Лева, 2023. 368 с.

18. Рейтинг довіри українців до медіа у 2025 році. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <https://www.ratinggroup.ua/news/media-aug2025> (дата звернення: 27.05.2026).

19. Журналістика в умовах війни : колективна монографія / за ред. В. Іванова. Київ : Академія української преси, 2023. 356 с.

20. Інститут масової інформації. Стратегія стійкості. Як розвивались українські медіа в часи повномасштабної війни. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/strategiya-stijkosti-yak-rozvyvalys-ukrayinski-media-v-chasy-povnomasshtabnoyi-vijny> (дата звернення: 27.05.2026).

21. Allan S., Zelizer B. Reporting War: Journalism in Wartime. London : Routledge, 2004. 320 p.

22. Ward S. J. A. Ethics and the Media: An Introduction. Cambridge : Cambridge University Press, 2011. 278 p.

23. Лизанчук В. Основи телевізійної журналістики. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. 320 с.

24. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 496 с.

25. Почепцов Г. Г. Інформаційні війни та медіа. Київ : Києво-Могилянська академія, 2016. 312 с.